

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

יקבי ירושלים – אגודה חקלאית שיתופית בע"מ
ע"י ב"כ עוה"ד קרונפלד ושוורץ

התובעות:

נגד

1. מדינת ישראל - רשות המיסים
ע"י ב"כ עוה"ד אדם טהרני – פרקליטות מחוז ת"א (אזרחי)

הנתבעות:

2. נח ניב עמילות מכס בע"מ
ע"י ב"כ עו"ד רותם וירניק

פסק דין

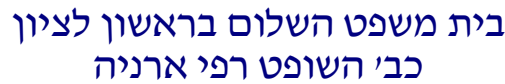
1 תביעה על סך של 1,092,094 ₪.
2 בבסיס התביעה עומדת אחריותה הנטענת של המדינה לנזקים שנגרמו לתובעת עקב כך שבאתר
3 האינטרנט של רשות המיסים (להלן: "אתר האינטרנט") הופיע שיעור מכס שגוי ביחס ליבוא מיץ
4 ענבים מארגנטינה, (פריט 20.09.6100 לצו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, תשע"ב –
5 2012 (להלן: "צו תעריף המכס")), ואחריותו המקצועית הנטענת של סוכן המכס אשר חיווה דעתו
6 בפני התובעת בנוגע לשיעור המכס שיחול על העיסקה הנדונה.

7

8

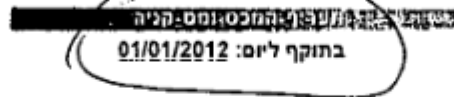
טענות התובעת

- 9 1. התובעת הינה אגודה חקלאית שיתופית העוסקת בייצור ושיווק יינות ממיצי ענבים.
10 הנתבעת 2 (להלן: "הנתבעת") הינה חברה העוסקת בשילוח בינלאומי ועמילות מכס, אשר
11 מנהלה ובעל השליטה בה הינו מר נח ניב (להלן: "נח"), סוכן מכס מורשה בהתאם לחוק
12 סוכני מכס, התשכ"ה – 1964 (להלן: "חוק סוכני המכס"). נח מחזיק ברשיון כדין משנת
13 1964.
- 14 2. התובעת רוכשת דרך קבע מיץ ענבים מחו"ל, מכשירה אותו בישראל, ומייצרת ממנו מיץ
15 ענבים כשר הקרוי תירוש. בתחילת שנת 2012 ביקשה התובעת לייבא מארגנטינה מיץ
16 ענבים, המסווג בצו תעריף המכס כפרט 20.09.6100/1.
- 17 3. לטענת התובעת, בתחילת שנת 2012, עוד בטרם הרכישה, פנה מנהל התובעת, מר עופר
18 גואטה (להלן: "גואטה") לנח לצורך בירור מיסי היבוא החלים על יבוא מיץ ענבים
19 מארגנטינה. נח מסר לו, כי לאחר שבדק את הנתונים באתר האינטרנט, למד לדעת כי

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

- 1 בהתאם לצו תעריף המכס, מיץ ענבים שמקורו בארגנטינה פטור ממכס (נספח ב' לתצהיר
2 גואטה).
- 3 גואטה צירף לתצהירו תדפיס מתוך מסך האינטרנט של רשות המיסים, כפי שמסר לו נח,
4 כדלקמן :

[illegible]

התקציב			
פרט חכם 200961001			
מחירים	שער המס	חכמה	יבדות חדה
נחל	0% 12 אר"פ 1.62- לק"ג	ק"ג	
אשר"ב	0% 85 משע"ר החכם האר"פ מסור		
WFO	*** 110 פ	המשכנתא	
מסלולי	*** 110 פ		
אשר"ב	*** 110 פ	המשכנתא	
מס קנה	*** 110 פ	ק"ג	
המ"מ	*** 110 פ		

איזנט נה
סטארו

אישורים ורישיונות הנדרשים לפי צו יבוא חופשי לפרט 200961001

- 5
- 6 הנה כי כן מהתדפיס עולה כי שיעור המכס הכללי ביחס ליבוא פרט 20.09.6100 הינו 12%.
- 7 בנוסף, קיימים פטורים מסויימים אחרים לארה"ב ול – WTO, וכן כי היבוא של הפרט
- 8 מארגנטינה – פטור.
- 9 בהסתמך על העצה שניתנה לה, הנסמכת על תוצרי אתר האינטרנט, התובעת רכשה
- 10 מחברת WENFOR S.A. הארגנטינאית (להלן: "וונפור") 500,000 ליטר מיץ ענבים, ושילמה
- 11 עבורם סך של 369,284 דולר ארה"ב. המיץ אמור היה להגיע לנמל אשדוד בשני משלוחים
- 12 (נספחים ג' – ד' לתצהיר גואטה).
- 13 המשלוח הראשון נפרק בנמל אשדוד ביום 3.8.2012. לאחר הפקת הרשימון הופתעה
- 14 התובעת לגלות כי היא נדרשת לשלם בגינו מכס בשיעור של 12%, ובסך של 281,912 ₪.
- 15 בשלב זה הסביר נח לעופר, אשר טיפל בשחרור המטען, כי מבירור שערך עם שלטונות המכס

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

- 1 הסתבר לו שנפלה טעות בשיעור המכס אשר פורסם באתר האינטרנט, וכי למעשה הדין
- 2 הוא שיבוא מיץ ענבים מארגנטינה חב במכס בשיעור של 12%, ואינו פטור.
- 3 לטענת גואטה, בסמוך להגעת המשלוח לישראל בדק שוב את שיעור המכס החל על יבוא
- 4 מיץ ענבים מארגנטינה באתר האינטרנט, ושוב הופקה ממנו התשובה לפיה היבוא פטור
- 5 ממכס.
- 6 7. נוכח האמור שילמה התובעת ביום 14.8.2012 את המכס החל על היבוא תחת מחאה, ובד
- 7 בלב פנתה למר לואיס צ'אמי (להלן: "לואיס") מנהל וונפור בבקשה לבטל את המשלוח
- 8 השני, ואולם לואיס סירב לכך ועמד על קיום העיסקה (נספח י"א לתצהיר גואטה). עוד
- 9 הודיע לואיס בתשובתו כי היה והתובעת תבטל את ההסכם, הרי שוונפור תעמוד על פיצוי
- 10 בסך של 250,000 דולר בגין נזקה.
- 11 8. ביום 11.10.2012 נפרק בנמל אשדוד המשלוח השני. בגין משלוח זה שילמה התובעת, תחת
- 12 מחאה, מכס בסך כולל של 608,126 ₪. בסך הכל שילמה התובעת מכס בסך כולל של
- 13 890,038 ₪.
- 14 9. התובעת טוענת כי מיסוי היבוא היה מוטעה וכי בפועל שיעור המס על היבוא הנידון בהתאם
- 15 לדין אותה עת היה אפס. לחלופין, התובעת טוענת כי המדינה מסרה מצג שווא באשר
- 16 לשיעור המכס החל על יבוא מיץ הענבים מארגנטינה, והתרשלה בכך שלא עדכנה את אתר
- 17 האינטרנט בשיעור המכס הנכון הקבוע בצו תעריף המכס, בגין היבוא הנ"ל.
- 18 עוד טוענת התובעת כי נח מסר לה יעוץ רשלני בכך שהיה עליו לדעת שארגנטינה היא אחת
- 19 מארבע מדינות שלמדינת ישראל יש הסכם סחר עימן (ארגנטינה, ברזיל, אורוגוואי
- 20 ופרגוואי – להלן: "ארצות המרקוסור" ו – "הסכם המרקוסור", בהתאמה) אשר לגביהן
- 21 חל תעריף מכס אחיד. לפיכך, היה על נח, כסוכן מכס מקצועי וותיק, לדעת שלא יתכן
- 22 שיבוא טובין מארגנטינה, יהיה פטור ממכס, באופן שונה משיעור המכס החל על יבוא
- 23 ממדינות אחרות מארצות המרקוסור.
- 24 10. התובעת טוענת כי בעקבות מחדלים אלה נגרמו לה הנזקים הבאים:
- 25 א. **אבדן רווח** - בסכום המס ששולם.
- 26 ב. **נזקי ריבית** - לצורך מימון תשלום המכס נטלה התובעת הלוואה בנקאית. סכום
- 27 הריבית ששילמה התובעת לבנק בגין הלוואה זו עומד על סך של 83,763 ₪.
- 28 ג. **דמי אחסנה** - עקב דרישת תשלום המס המפתיעה, עוכב המשלוח הראשון בנמל תקופה
- 29 של 14 יום. בשל עיכוב זה שילמה התובעת דמי אחסנה בסך של 12,159 ₪ ודמי עמילות
- 30 בסך של 9,975 ₪.
- 31 ד. **יעוץ משפטי** (בנפרד מסכום עלויות ניהול התובענה) - בסך של 57,265 ₪.
- 32
- 33

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

טענות המדינה

1

2 11. המדינה אינה כופרת בכך שבזמנים הרלוונטיים לתביעה, שיעור המכס החל בגין יבוא מיץ

3 ענבים מארגנטינה היה רשום באתר האינטרנט באופן שגוי (סעיפים 8-9 לתצהיר מר יפה).

4 הרישום השגוי התגלה רק בעת הגעת המשלוח הראשון לנמל אשדוד, וזאת עקב חשד

5 שהתעורר אצל אחת מעובדות המכס אשר בדקה את רשימון היבוא שהגישה התובעת ביחס

6 למשלוח הראשון, שהמדובר בטעות (תצהיר מר צ'יבוטרו, המעריך הראשי במכס אשדוד).

7 12. בהתאם לתצהירה של גב' שירלי אביבי, מנהלת תחום מכס ומס קניה ברשות המיסים –

8 אגף המכס והמע"מ, ביום 1.6.2010 נכנסו לתוקף הפחתות מכס בעניין טובין מסויימים,

9 בגין יבוא מכל מדינות המרקוסור **למעט ארגנטינה** (מק"ח 1604).

10 הפחתות מכס מסויימות ביחס ליבוא מארגנטינה נכנסו לתוקף רק ביום 9.9.2011 (מק"ח

11 1648), ובכל מקרה אין הן חלות על יבוא פריט המכס 20.09.6100 (מיץ ענבים).

12 הפחתות מכס אלה נעשו מכח הסכם מכס בין מדינת ישראל לבין מדינות המרקוסור.

13 הנה כי כן, הפחתות המכס נוגעות לטובין מסויימים המיובאים לישראל מארצות

14 המרקוסור. הטובין מושא הפחתות המכס מפורטים ברשימות א' וב' במק"ח 1604.

15 רשימות אלה אינן נוקבות בפריט המכס 20.09.6100.

16 המשמעות הינה שיבוא מיץ ענבים מעולם לא הופטר ממכס, שכן הסכם הסחר בין מדינת

17 ישראל לבין מדינות המרקוסור אינו חל עליו.

18 עוד טענה הגב' אביבי בסעיפים 14-15 לתצהירה כי :

19 "המעין בצו תעריף המכס המופיע באתר האינטרנט של רשות המסים,

20 בפרטי מכס בהם נקבעה הפחתת מכס למדינות מרקוסור, רואה את

21 שמות ארבע המדינות בזו אחר זו, ואת שיעור המס שנקבע להן. שיעור

22 המס הקבוע למדינות אלו הוא אחד ומופיע לצד שם המדינה. **אין בכל**

23 **הצו מקום בו מופיעה אחת ממדינות מרקוסור באופן נפרד משאר**

24 **מדינות מרקוסור.....לאור האמור לעיל מקום בו מופיעה ארגנטינה**

25 **לבדה, ברור כי מדובר בטעות.** כמובן שטעות זו לא היתה בצו עצמו."

26 13. כמו כן העיד מטעם המדינה מר אוהד יפה, ראש אגף ניתוח מערכות עיבוד נתונים

27 אוטומטיים ברשות המיסים, הממונה בין היתר על תחזוקת מערכת אגף סחר החוץ של

28 המכס (להלן: "**המערכת המקוונת**"), ואשר מסר תצהיר.

29 לצורך ההבהרה, המערכת המקוונת הינה מערכת ממוחשבת אשר :

30 א. ממנה מתעדכנים הנתונים המופיעים באתר האינטרנט ;

31 ב. היא קולטת את הנתונים של הרשימונים שסוכני המכס משדרים, ומחילה על הטובין

32 מושא הרשימונים את שיעור המכס.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

מר יפה הודה בתצהירו ובעדותו כי עקב טעות הקלדה, הוזן למערכת המקוונת מידע לפיו יבוא מיץ ענבים מארגנטינה פטור ממכס, בהתאם להסכם המרקוסור (עמ' 150-152). הזנת מידע זה באופן שגוי גרמה לאתר האינטרנט להציג מידע שגוי לקהל הרחב, וכן לקלוט באורח שגוי (ביחס לפריט המכס הנידון) רשימונים של סוכני המכס ולהכריז על היבוא כפטור ממכס.

לדבריו, התקלה אשר בעטיה נרשם במערכת המקוונת פטור ממכס בגין יבוא מיץ ענבים מארגנטינה, על אף שפריט זה לא הופטר כלל בהתאם לצו המכס (ולהסכם המרקוסור), נבעה מקליטת והטענת פרטי הסכם המרקוסור (ביחס לפריט זה) באופן שגוי אל המערכת המקוונת.

בהתאם לדבריו בתצהירו, הסכם המרקוסור הינו הסכם אשר הכיל מאות רבות של עדכונים לצו המכס. לצורך טעינתו למערכת המקוונת הוכן קובץ אקסל עם כל השינויים. ככל הנראה, המידע השגוי בדבר פרט המכס הנידון באתר האינטרנט, מקורו ברישום שגוי בקובץ האקסל הנ"ל אשר הוטען למערכת המקוונת.

מר יפה הוסיף בסעיפים 9-10 לתצהירו:

"טעויות מסוג זה עלולות לקרות, אך אין בהן כדי לשנות את המצב החוקי של הצו המכס, והתעריף הנכון הוא זה הקבוע בצו ולא במערכות הממוחשבות. במקרים רבים טעויות אלו מתגלות על ידי המכס באמצעות תהליכי בקרה שאנו מבצעים לאחר הזנת הנתונים, באופן אקראי ומעת לעת. לעיתים הטעויות מתגלות באמצעות "השטח", הן על ידי עובדי המכס שבמסגרת עבודתם מגלים טעויות, והן סוכני מכס אשר מתוך היכרותם את הצו, ואת המגמות בענף, מזהים טעויות או אי התאמות לצו"

עוד הפנה מר יפה להסתייגות המופיעה במסך הכניסה לאתר האינטרנט, אשר לשונה כדלקמן:

"הבהרות והסתייגויות לשימוש בתעריף המכס ומס קניה"

התעריף המופיע באתר מהווה כלי מידע בלבד, לגבי המיסים החלים על הטובין המיובאים לישראל ושיעורם, ומיועד להערכה ראשונית של תשלום המיסים. בכל מקרה המידע אינו מהווה תחליף להוראות החיקוק המשתנות מעת לעת ולפיכך, יש לנהוג משנה זהירות. אנו ממליצים לגולשים באתר להסתייע ביעוץ מקצועי, שכן קביעת הסיווג של הטובין דורשת מקצועיות ומיומנות.

צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התשס"ז – 2007, על תיקונו, כפי שמפורסם ברשומות באותה עת, הוא הנוסח המחייב על פי דין"

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

1 ביחס לנספח ב' לתצהיר גואטה, התדפיס מתוך אתר האינטרנט, הוסיפה גב' אביבי בסעיף
2 16 לתצהירה, כי ניתן לראות שארגנטינה רשומה בו לבדה ללא שאר ארצות מרקוסור.
3 לאור המפורט לעיל, לדעתה, ניתן היה להבחין באופן ברור כי מדובר בטעות הדורשת
4 בדיקה נוספת לרבות פניה לרשות המיסים.
5 14. המדינה הוסיפה וטענה כי התובעת לא היתה צריכה להסתמך על האמור באתר האינטרנט
6 בנוגע לשיעורי המכס החלים על יבוא מיץ הענבים, וכי חובה היתה על התובעת לעיין בקובץ
7 הרשומות עצמו טרם יבוא המיץ. עוד טענה המדינה כי התובעת לא הסתמכה בפועל על
8 שיעורי המכס כבסיס להתקשרותה עם וונפור. המדינה הוסיפה וכפרה בנזקים הנטענים
9 והוסיפה כי גם אם הוכחו - הרי שאין הם בני פיצוי.

10

11

טענות הנתבעת

12 15. נח מסר בתצהירו כי לאחר שגואטה פנה אליו בתחילת שנת 2012 והתעניין בשיעור המכס
13 החל על יבוא מיץ ענבים מארגנטינה, הוא ערך שתי בדיקות. האחת באתר האינטרנט
14 הפתוח ונגיש לכל אדם באמצעות רשת האינטרנט, והשניה בכניסה למערכת המקוונת
15 באמצעות תכנה מתאימה. זהו כלי שאינו פתוח לציבור הרחב אלא מוגבל לסוכני מכס
16 שהתקינו ורכשו את התוכנה המתאימה, ויכולים, באמצעות שם משתמש וסיסמא, לקבל
17 נתונים ישירות מהמערכת המקוונת. שני כלים אלה הנביעו תוצאה לפיה יבוא של מיץ
18 ענבים מארגנטינה לפי פרט 20.09.6100 פטור ממכס.
19 16. נח טען כי בנוסף לכך ערך רשימון דמה, דהיינו דימה רשימון של משלוח מדומה. נח הדגיש
20 כי בעריכת רשימון דמה, הסוכן אינו שולט בשיעור המכס ובסכום המכס לתשלום,
21 והמערכת המקוונת מנפיקה לו תוצאה בהתאם לנתוני היבוא שמסר. גם בדיקה זו הנביעה
22 תוצאה של פטור ממכס ליבוא הנ"ל.
23 17. נח טען כי בכל שנות ניסיונו הרבות במקצוע (מאז שנת 1964, כאמור) לא נתקל במצב שבו
24 רשות מיסים מפרסמת מידע שגוי על אודות שיעור המכס החל על פרט מכס. כל סוכן מכס
25 מייצץ ללקוחותיו על סמך שני מקורות אלה, ומדובר במאגרי מידע אמינים. טענת המדינה
26 לפיה יש לבדוק כל מקרה בהתאם לפירסום ברשומות הינה שיטה מסובכת, מסורבלת,
27 בבחינת טלאי על טלאי, משום שצו תעריף המכס הינו דבר חקיקה דינמי המתעדכן עשרות
28 פעמים בשנה. אף באתר עצמו נאמר כי הוא מתעדכן מספר פעמים ביום.
29 18. אכן, בעבר, לפי עידן המחשב והאינטרנט, סוכני מכס החזיקו במשרדיהם חוברת עבת כרס
30 הכוללת את צו תעריף המכס במלואו. מעת לעת היו מתקבלים עדכונים בדואר מלשכת
31 סוכני המכס בדבר תיקונים שבוצעו בצו המכס ופורסמו ברשומות. עם קבלת העדכון נדרשו
32 סוכני המכס לשלוח את החוברת, ולתקן באמצעות גזירות ומחיקות את העדכונים, כך

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

שהחוברת הפכה להיות מעשה טלאים של נתונים ומידע. עם כניסת עידן המחשב והאינטרנט החלה רשות המיסים לפרסם באתר האינטרנט את צו המכס ותעריף המכס המלא ולעדכן אותו באופן תכוף ומהימן, עם כל שינוי. בנוסף נדרשו סוכני המכס להתקין במשרדיהם תכנה ייעודית שאושרה על ידי רשות המכס והמקושרת למחשביה ומאפשרת לקבל נתונים ישירות מהמערכת המקוונת, לשדר רשימונים ולשלם את המיסים באופן מקוון. רשות המיסים אף קראה לציבור ולשחקנים הקבועים בענף, ועודדה אותם להשתמש באתר האינטרנט.

19. לסיכום, המקורות המהימנים היחידים לקבלת מידע באשר לשיעורי המכס העדכניים הקבועים בצו המכס הם שני מאגרי מידע אלה. משום כך הפכו שני מקורות אלה לכלים המרכזיים בהם עושים שימוש יומיומי ושוטף כל השחקנים בענף – סוכני המכס, פקידי המכס והיבואנים. טענת המדינה כי יש לעיין בצו המכס המתפרסם ברשומות לפני כל עריכת רשומון הינה בלתי סבירה, ואינו תואמת את מציאות החיים במאה ה-21. לפיכך, טוען נח, האחריות לנזקי התובעת מוטלת כולה על המדינה.

נוכח האמור לעיל, הטילה הנתבעת את האחריות לנזק שנגרם לתובעת על המדינה, והגישה כנגדה הודעת צד שלישי.

יבוא מיץ ענבים מארגנטינה – פטור (בעת הרלוונטית) ממכס?

20. כאמור, המשלוח הראשון מושא ענייננו הגיע לישראל ביום 3.8.2012, ואילו המשלוח השני ביום 11.10.2012. המדינה טוענת כי באותה העת שיעור המכס על היבוא הנ"ל עמד על 12%. התובעת חולקת על טענה זו.

על מנת להכריע בטענה נצלול מעט לפרטי הדין בעניין.

21. ביום 8.12.2007 נחתם בין ישראל לבין ארצות המרקוסור (השוק הדרומי המשותף) הסכם לאיזור סחר חופשי.

ההסכם נכנס לתוקפו ביום 1.6.2010 על דרך של הפנמתו לדין הישראלי באמצעות תיקון צו תעריף המכס בקובץ התקנות - שיעורי מק"ח 1604, מיום 1.6.2010, אשר מתקן את סעיף 1 לצו תעריף המכס (תיקון מס' 18).

בסעיף 1 למק"ח הנ"ל נקבעה הגדרת מדינות המרקוסור - אורוגוואי, ארגנטינה, ברזיל ופרגוואי.

בסעיף 3 למק"ח הנ"ל נקבע, כי הסכם הסחר עם מדינות מרקוסור, הקובע הפחתות מכס, יחול לגבי אורוגוואי, ברזיל ופרגוואי ממועד המק"ח (1.6.2010), אך לא נקבעה תחילת מועד תחולה ביחס לארגנטינה.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

זאת ועוד. בהתאם למק"ח הנ"ל, פטור מלא ממכס ניתן רק לגבי פריטי המכס הקבועים
ברשימה א' לתוספת למק"ח. בנוסף חלים פטורים חלקיים, ובתנאים מסויימים, לגבי
פריטי המכס הקבועים ברשימות ב' ג' וד' לתוספת למק"ח.
עיון ברשימות א' – ד' מגלה באופן ברור כי פריט 20.09.6100 קא עסקינן (מיץ ענבים) כלל
אינו נכלל בהן.
22. מצב משפטי זה השתנה בחלקו, **ביחס לארגנטינה**, עם פירסומו של קובץ התקנות - מק"ח
1648 ביום 8.9.2011. כאן, נקבע מועד תחילת תחולה להסכם המרקוסור ביחס לארגנטינה,
החל מיום 9.9.2011, וכן נקבעה הפחתה מדורגת של שיעורי מכס על הפריטים ברשימות ג'
וד' לתוספת למק"ח. ואולם גם כעת, פריט 20.09.6100 לא הוכנס לאף אחת מהרשימות א'
– ד'.
23. על כן, המסקנה המשפטית היא כי בכל המועדים הרלוונטיים לתובענה, פריט 20.09.6100
לא נכלל באחת הרשימות א' – ד' שבמק"ח 1604, ומשכך - לא נקבעו לגביו פטור או הפחתת
מכס.
לפיכך, בכל המועדים הרלוונטיים לתובענה, שיעור המכס שחל על יבוא מיץ ענבים המשיך
להיות שיעור המכס הכללי הקבוע בצו תעריף המכס (12%). על כן החלטת המדינה לחייב
את היבוא במכס בשיעור זה ניתנה כדין, ואין כל בסיס לטענות התובעת במישור זה.

אחריות המדינה

מצג שווא רשלני – הדין והפסיקה

24. עילת תביעתה של התובעת כנגד המדינה עניינה בנזק הנובע ממצג שווא רשלני. תחילה,
נזכיר את מושכלות היסוד שקבעה ההלכה הפסוקה בעניין.
"**מצג שווא יכול וייעשה באופן אקטיבי על ידי הצגת נתונים
מטעים או בלתי מדוייקים ובאופן פסיבי על ידי אי הצגת נתונים
חיוניים. לצד ההכרה במצג שווא כאחת הקטיגוריות של חוסר תום
לב בדיני החוזים, ניתן לסווגו גם כעוולה נזיקית במסגרת עוולת
התרמית ועוולת הרשלנות (ראו, לדוגמה, ע"א 4948/13 עו"ד הרכבי
נ' אבני, פס' 26-33 והאסמכתאות שם (15.3.2015)).**" מצג שווא
רשלני הוכר גם במסגרת עוולת הרשלנות הכללית המעוגנת
בסעיפים 35-36 בפקודת הנזיקין, והפסיקה מנתה חמישה תנאים
לתחולתו: הוצג מצג עובדתי; המצג לא מהימן; המציג היה צריך
לצפות הסתמכות של הצד השני על המצג; המציג היה יכול לצפות
כי ייגרם נזק; הצד השני הסתמך בפועל על ההיצג"

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

- 1 **SF Wing Overseas Real Estate . 3824/13** (ע"א
2 **Investments Ltd נ' אמנון יניב ו-7 אח' (1.3.2016),** בפיסקאות
3 24-25, הדגשות שלי, ר.א.).
- 4 25. בענייננו, שני היסודות הראשונים המפורטים לעיל – מצג עובדתי שהינו בלתי מהימן - אינם
5 מעוררים כל קושי. אכן, בזמנים הרלוונטיים לתביעה זו, הנתונים המפורטים באתר
6 האינטרנט ביחס ליבוא הטובין הנידונים היו שגויים. המצג שהוצג באתר האינטרנט היה
7 כי יבוא מיץ ענבים מארגנטינה פטור ממכס, בעוד שבפועל, על פי הדין, פרט היבוא של מיץ
8 ענבים (פרט 20.09.6100) לא נכלל ברשימות א' – ד' לתוספת למק"ח 1604, כמבואר לעיל,
9 ועל כן לא היה פטור ממכס, אלא חל עליו שיעור המכס הכללי (12%).
- 10 26. אני סבור כי גם היסוד הרביעי - האם יכולה היתה המדינה לצפות כי עקב מצג השווא
11 הרשלני באתר האינטרנט ייגרם נזק לנישום כלשהו – אינו מעורר קושי. לרשויות המס כח
12 שלטוני רב בכל הנוגע למיסוי האזרח. סמכויות אלה עליהן להפעיל בזהירות המתחייבת
13 והמתבקשת, ובאופן שלא ייגרם לנישום נזקים אשר אינם כורח המציאות. מקום שאגף
14 המכס יוצר מצג שגוי באתר האינטרנט באשר לשיעור מכס מסויים, הרי שהמדינה יכולה
15 לצפות, הן כעניין פיסי והן כעניין נורמטיבי, שכתוצאה ממצג זה ייגרם לנישום כלשהו נזק,
16 ובלבד שהסתמך על הנתונים המופעים באתר (ועל כך עוד בהמשך).
- 17 בעניין זה ר' ע"א 862/80 **עיריית חדרה נ' זוהר פ"ד ל"ז (3) 757 (14.7.1983)** וכן ע"א 243/83
18 **עיריית ירושלים נ' גורדון פ"ד ל"ט (1) 113 (1721985)** שם נאמר:
19 "הכלל הוא, שבמקום שהנזק הוא צפוי (כעניין פיסי) חובה לצפותו
20 (כעניין נורמטיבי), אלא אם כן קיימים שיקולים מיוחדים,
21 המצדיקים צמצום החובה או שלילתה חרף יכולת הצפייה".
- 22 השיקולים המיוחדים אשר ישללו את חובת הזהירות של המדינה נידונו בהרחבה בפסק
23 הדין בעניין ע"א 915/91 **מ"י נ' יצחק לוי פ"ד מ"ח (3) 45 (17.5.1994)**. כאן נקבע כי רק
24 החלטות של הרשות שעניינן ותוכנן הינו שיקול דעת במובן הרחב, אינן מהוות בסיס
25 לתביעות נזיקין.
- 26 פשיטא כי זה לא המקרה בענייננו, שכן אין המדובר בנזק שנגרם עקב הפעלת שיקול דעת
27 במובנו הרחב, אלא טעינה שגויה גרידא של הוראות צו המכס למערכת המקוונת, ועל כן
28 אין שיקול מדיניות השולל את חובת הזהירות של המדינה כלפי התובעת. דברים דומים
29 אמרתי בפסק דיני בת.א. (ראשל"צ) 8388/04 **אהרני נ' מ"י – משרד האוצר (15.1.2009)**,
30 ואיני רואה לנכון לשנות מהם.
- 31 27. המדינה מיקדה טענותיה ביסודות השלישי והחמישי - שנושאם הוא הצפיות וגרעינים הוא
32 שאלת ההסתמכות. לשאלה זו שני פנים: האחד - האם המדינה צריכה היתה לצפות כי
33 נישומים יסתמכו על הנתונים המופיעים באתר האינטרנט בכל הנוגע לשיעורי מכס החלים

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

על יבוא טובין ("הצפיות הנורמטיביות"). השני - האם התובעת הסתמכה בפועל על נתונים
אלה ("הצפיות הקונקרטיות"). בשאלות אלה נדון כעת.

היסוד השלישי - הצפיות הנורמטיביות

28. השאלה עליה יש להשיב בראש זה היא: האם המדינה צריכה לצפות, כענין נורמטיבי,
שנישום פלוני יסתמך על שיעורי המכס המפורטים באתר האינטרנט ביחס ליבוא טובין
פלוניים?
טענת המדינה היא כי התשובה לשאלה זו היא בשלילה. עמדת המדינה בראש זה נשענת על
שתי טענות: האחת היא סייג בדיקת הביניים, והשניה היא החובה החלה, לדעת המדינה,
לבדוק את הדין הרלוונטי ברשומות.

סייג בדיקת הביניים

29. הפסיקה קבעה כי:
"אין לייחס רשלנות למי שמציג עובדות שאינן נכונות, אם בעת הצגתן
יכול היה להניח, שהאדם, אשר כלפיו מופנה המצג יבדוק מצדו את
העובדות קודם שישתמך עליהן....אם יכול היה המציג להניח, שהאחר
יבדוק את מצגו קודם שישתמך עליו ורק לאחר בדיקתו ולאורה יפעל,
אין לומר, שיכול או שצריך היה לצפות, כי האחר יסתמך על מצגו ויפעל
על פיו"
ע"א 790/81 AMI נ' אלביט, פ"ד לט (2) 785, בעמ' 796 (18.7.1996).

לטענת המדינה, בנסיבות העניין, היא לא צריכה לצפות שיבואן מסחרי יסתמך על המידע
באתר האינטרנט ביחס למידע הספציפי של שיעור מסי היבוא החל על טובין, מבלי שיערוך
בדיקה נוספת על ידי איש מקצוע או בבדיקה ברשומות. לטענתה, ניתן לצפות מיבואן
מסחרי שיתיעץ עם איש מקצוע, ולא יסתפק בעיון באתר האינטרנט. בפרט, שעה שמדובר
ביבואן מסחרי המייבא כמות גדולה של פרט מכס בודד. מצופה מיבואן לנקוט משנה
זהירות ולבצע את הבדיקה המיטבית שביכולתו לבצע.

30. לטעמי, נסיבות העניין הקונקרטיות מחייבות דחייתה של טענה זו. זאת מן הטעם הפשוט
שגם אם נניח שיש להחיל על התובעת את הדרישה לבדיקת ביניים בטרם הסתמכותה על
הנתונים שבאתר האינטרנט, הרי שבענייננו - התובעת מילאה דרישה זו. אין חולק כי
התובעת לא בדקה בעצמה את שיעורי המכס על יבוא מיץ הענבים, אלא פנתה לנתבעת -
איש המקצוע - על מנת שתבצע עבורה בדיקה זו. דא עקא, גם בדיקתו של נח העלתה כי
נתוני אתר האינטרנט מלמדים כי היבוא הנידון פטור ממכס. על כן, במקרה זה, אין כל
תוחלת לטענה זו של המדינה.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

חובת ביצוע בדיקה ברשומות

1

2 31. ומכאן, הגענו לטענה המרכזית של המדינה בראש זה, והיא הטענה שהיא לא צריכה לצפות

3 שנישום, או מי שפועל מטעמו, יסתמך על שיעורי המכס המופיעים באתר האינטרנט, שכן

4 עליו (או על שלוחו, סוכן המכס) לבדוק את המצב החוקי בהתאם לפירסום ברשומות.

5 טענה זו מתקשה אנוכי לקבל.

6 הטעם המרכזי לכך הינו העובדה שהמידע בדבר שיעור המכס החל על היבוא הנידון הגיע

7 לתובעת מפי הגבורה ממש – אתר האינטרנט שכאמור הינו של רשות המיסים (והתוכנה

8 הייעודית המחוברת למערכת המקוונת).

9 אין המדובר באתר אינטרנט פרטי או של גוף או מוסד חיצוניים, אשר לגביהם ניתן, ואולי

10 אף צריך, לחשוד שהמידע המוצג בהם אינו מהימן, שכן הוא אינו "מכלי ראשון". המדובר

11 באתר אינטרנט של רשות המיסים עצמה, אגף מאגפי משרד האוצר, אשר העומד בראשו –

12 שר האוצר – הוא מחוקק המשנה. הוא עצמו מתקין תקנות המק"ח הקובעות את שיעורי

13 המכס השונים לטובין מיובאים.

14 לטעמי, בהיעדרם של נורות אזהרה קונקרטיים לגבי נכונות פרט מידע מסויים, הנוגע

15 לשיעור מכס כלשהו המופיע באתר האינטרנט, רשאים הנישומים וסוכני המכס להניח, כי

16 המידע המופיע באתר האינטרנט אינו טעון בדיקה נוספת ברשומות.

17 32. אוסיף, כי לטעמי, גם אין בהודעה המופיעה באתר האינטרנט, כדי לשנות עמדה נורמטיבית

18 זו. אכן, שיעור המכס הקובע החל על יבוא פריט מסויים הינו זה שפורסם ברשומות. כך

19 קובע הדין (סעיף 10 לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח - 1948). אין על כך עוררין,

20 ועליונות הפירסום ברשומות אינה מוטלת בספק. ואולם זו אינה השאלה הטעונה הכרעה.

21 השאלה הטעונה הכרעה היא - האם צריכה רשות המיסים לצפות כי נישומים וסוכני מכס

22 יסתמכו על המידע הנכלל באתר האינטרנט ביחס לשיעורי המכס הקבועים בצו תעריף

23 המכס.

24 כאמור לעיל, תשובתי לשאלה זו היא בחיוב וזאת מכוח מעמדה של רשות המיסים ומכח

25 העובדה שהמדובר באתר האינטרנט שלה אשר היא עצמה מזינה את נתוני שיעורי המכס

26 לתוכו, ועל בסיס המידע המופיע בו פועלים סוכני המכס מול אגף המכס בתוכנות הייעודיות

27 המחוברות למערכת המקוונת. למעשה, גם המכס עצמו מסתמך על המידע המוזן.

28 זאת ועוד – אף לשון ההודעה עצמה אינה אומרת כי על המשתמש באתר האינטרנט מוטלת

29 חובה נוספת - לבדוק את שיעורי המכס ברשומות, שכן ייתכן שהמידע שבאתר האינטרנט

30 הוא שגוי. כל שנאמר בהודעה הם הדברים הבאים :

31 א. אתר האינטרנט מיועד להערכה ראשונית של תשלום המיסים על יבוא ;

32 ב. צו המכס כפי שפורסם ברשומות הוא הנוסח המחייב ;

33 ג. עקב מורכבות שאלות הסיווג מומלץ לפנות ליעוץ מקצועי.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

1 כאמור, לא נאמר בשום מקום בהודעה זו כי ייתכן והמידע המופיע באתר האינטרנט הוא
2 שגוי וכי אל לו למשתמש להסתמך על האמור באתר האינטרנט. על כן, אין באמור בהודעה
3 זו כדי לפטור את המדינה מאחריותה לנזק שנגרם עקב הסתמכות על אתר האינטרנט.
4 לאמור לעיל יש להוסיף את הדברים הבאים.
5 ראשית, נח מסר (בסעיף 9 לתצהירו) כי סוכני המכס משתמשים בתוכנות ייעודיות,
6 המחברות למערכת המקוונת, ובתוכנות אלה הם עורכים את רשימוני היבוא. הם מזינים
7 את נתוני הרשימונים – סיווג, סוג הטובין, מדינת מקור, ומחיר מצד אחד, ומצד שני
8 המערכת פולטת את שיעור המכס החל על העיסקה, בהתאם לנתונים שהוזנו אליה ביחס
9 לשיעורי המכס הקבועים בצו המכס.
10 כלומר, לסוכן המכס אין כל שליטה על שיעור המס הנקבע על ידי המערכת המקוונת (ר'
11 נספח 4 לתצהיר נח - שאלון ותצהיר תשובות לשאלון מאת רשות המכס).
12 המדובר בכלי שגרתי ויומיומי המשמש את סוכני המכס בישראל, ואת פקידי המכס,
13 בעיסקאות היבוא הבינלאומיות הרבות מספור, הנעשות בישראל מדי יום, מזה שנים רבות.
14 סבורני, כי קביעת נורמה לפיה על סוכני המכס לבדוק בכל רשימון ורשימון את הדין החל,
15 בהתאם לקובץ התקנות, תחת הסתמכות על האמור באתר האינטרנט של רשות המיסים,
16 או על התוצאה המונפקת משימוש בתוכנה המחברת למערכת המקוונת, אינו מתיישב עם
17 מציאות החיים במאה ה- 21.
18 הרי בדיוק לשם כך פיתחה המדינה את אתר האינטרנט ואישרה את התוכנה הייעודית
19 המחברת למערכת המקוונת: להקל ולפשט על ביצוע עיסקאות היבוא באופן שהמדינה
20 תזין למערכת המקוונת את פרטי צו תעריף המכס ושיעורי המכס העדכניים, וסוכני המכס
21 יתחברו למערכת המקוונת, יערכו רשימונים בקלות בהתבסס על המידע שהזינה המדינה
22 מחד גיסא, ונתוני עיסקת היבוא הקונקרטי מאידך גיסא, ויזינו אותם במישרין למערכת
23 המקוונת. טענת המדינה מצעידה את ההתפתחות הטכנולוגית בנושא זה שנים רבות
24 לאחור.
25 שנית, צו תעריף המכס אינו דבר חקיקה מובן מאליו. המדובר בחיקוק מורכב ודינמי
26 המתעדכן עשרות פעמים בשנה, כאשר כל תיקון כולל בתוכו לעיתים פריטים רבים. כך
27 למשל, במהלך שנת 2011, התעדכן צו המכס לא פחות מ- 22 פעמים (נספח 6 לתצהיר נח,
28 דהיינו בממוצע - כפעמיים בכל חודש).
29 על כן, למעשה, בדיקת צו תעריף המכס עצמו כפי שהוא התפרסם ברשומות, אינה נותנת
30 את התמונה במלואה, שכן הצו מתפרסם במלואו רק פעם בשנה, ולעיתים אחת לכמה שנים
31 (ר' סעיפים 13-14 לעמדת לשכת סוכני המכס שהוגשה לתיק זה, לאחר שזו צורפה בהחלטת
32 בית המשפט כידידת בית המשפט). על מנת לקבל את התמונה במלואה, על סוכן המכס
33 לעבור על כל קבצי המק"ח שהתפרסמו מאז פורסם צו תעריף המכס המקורי, ולבדוק אחד
34 לאחד האם חל שינוי כלשהו ביחס לפריט המכס הנידון.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

1 אם נפרוט לפרוטות את עמדת המדינה בדבר החובה לעיין ברשומות לענייננו, הרי שאם נח
2 היה פונה לצו תעריף המכס המקורי שפורסם ברשומות ביום 1.1.2012 (ק"ת - שיעורי
3 מק"ח 1662), הוא היה מגלה שפריט המכס 20.09.6100 קא עסקינן גורר אחריו חיוב במכס
4 בשיעור של 12%. ואולם ברי שזו אינה התמונה השלמה. כעת היה על נח לבדוק בכל אחד
5 ואחד מקובצי התקנות – שיעורי מק"ח שפורסמו מאז פורסם צו המכס ברשומות ועד
6 למועד ביצוע הבדיקה, האם חל שינוי כלשהו ביחס לפריט זה, המשפיע על שיעור המכס.
7 בנסיבות צו המכס, מורכבותו, ועדכוניו השנתיים הרבים, המדובר בעבודה סזיפית של
8 ממש. החלת חובה כזו על סוכני המכס, חלף ההסתמכות על אתר האינטרנט, פירושה
9 להשיג את מקצוע סוכני המכס לאחר, לשנות המאה הקודמת, טרום עידן המחשב
10 והאינטרנט, והאטת קצב הסחר הבינלאומי. סבורני כי זו אינה מדיניות מקדמת או רצויה.
11 זאת ועוד. עמדת לשכת סוכני המכס לפיה קביעת נורמה מסוג זה אשר תחייב את סוכני
12 המכס, מן הסתם, להשקיע זמן נוסף בכל תיק יבוא עלולה להביא לעיכוב בשחרור מטענים
13 ולהכביר בהוצאות נוספות ליבואנים הנובעים מגידול שיחול בדמי ההשהיה ולעלויות
14 האחסנה, ומכאן לייקור אפשרי של המחיר לצרכן, נחזית להיות סבירה ומתקבלת על הדעת
15 ומהווה טעם נוסף לדחיית עמדת המדינה.

16 33. מעדות נח עלה שרשות המכס עודדה את סוכני המכס להשתמש באתר האינטרנט ובתוכנות
17 הייעודיות (עמ' 93). עוד עלה מעדות נח כי המדינה אף הפסיקה להדפיס קובץ קשיח של
18 תקנות מק"ח, והמהדורה האחרונה פורסמה בשנת 2012 (עמ' 86 ש' 24-26). לטעמי,
19 באמצעות הימנעות מפירסום כאמור המדינה הסלילה את סוכני המכס להשתמש באתר
20 האינטרנט. זאת ועוד, מסעיף 22 לעמדת לשכת סוכני המכס עולה תמונה לפיה אנשי המכס
21 דירבנו את סוכני המכס לרכוש תוכנות ייעודיות שנועדו להתחבר למערכת המקוונת, אשר
22 הושקעו בה משאבים רבים, מתוך מטרה שתהפוך לכלי העבודה המרכזי של רשות המכס
23 וסוכני המכס בישראל.

24 34. יתירה מכך. המדינה אף יצרה מצג לפיו המידע המוצג באתר האינטרנט הוא בעל מהימנות
25 גבוהה, והשימוש בו עדיף מאשר על פני חיטוט הארכאי בספרי החיקוקים למיניהם. כך
26 עולה מההודעה לעיתונות מיום 17.8.2003 שפירסם מנהל המכס והמע"מ (נספח 9 לתצהיר
27 נח) לפיה:

28 "...פירסום התעריף המקוון מהווה נדבך מרכזי במאמץ המתמשך של
29 האגף למתן שירות זמין, שקוף ומתקדם לציבור לקוחותיו. לדבריו,
30 תכליתו של התעריף המקוון, המתעדכן אחת ליום ישירות מהמחשב
31 המרכזי של המכס, לספק לציבור היבואנים ויתר העוסקים בסחר חוץ
32 כלי עזר קל, נוח ועדכני להצגת הבסיס החוקי המרכזי לעבודת המכס
33 – צו תעריף המכס והפטורים ומס קניה על טובין, התש"ס – 1999.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

1 יחודו של התעריף המקוון, בהשוואה למהדורה המודפסת, הינו בכך
2 שעם הכניסה ל"חלון" של פרט ספציפי ניתן לראות בנוסף למיסים
3 החלים באופן כללי, גם את שיעורי המס הייחודיים המוטלים במסגרת
4 הסכמי סחר עם המדינות השונות ובנוסף, את הכללים המתייחסים
5 ליבוא של אותו פרט ואת מכסות היבוא, במידה וקיימות"
6 (הדגשה שלי – ר.א.)

7 כל זה לא קרה במקרה שבפנינו, ואידך זיל וגמור.
8 לפיכך, אני סבור כי הסתמכות על אתר האינטרנט לצורך קבלת המידע העדכני בדבר
9 שיעורי המכס החלים על יבוא טובין הינו ראוי, רצוי ויש לעודדו. בפועל, מסתבר כי המדינה
10 אף עודדה את סוכני המכס בהתאם. בהתאם לכך - אין כל מקום לדרוש מסוכני המכס
11 להישען על הספרים אשר רשויות המכס פירסמו מעת לעת, ועדכנו מעת לעת, (ואשר
12 הפסיקו לפרסם) בשיטת "גזור והדבק" (אמיתית, לא זו הממוחשבת, ור' עדותו של נח עמ'
13 93 ש' 46-38), או על ספרים מהוצאות פרטיות. אין מקום אף לדרוש מהם לבחון ברשומות,
14 עובר להכנת כל רשימון ורשימון בקובץ התקנות, האם חל עדכון כלשהו בצו, ביחס לפרט
15 מושא הרשימון. בעניין זה – די בשימוש באתר האינטרנט, ובדיקה בו שנערכת כראוי תוך
16 הזנת כל הנתונים הרלוונטיים והנכונים של יבוא טובין כלשהם, מהווה בדיקה סבירה
17 והולמת, ובת הסתמכות.

18 נוכח כל האמור מסקנתי היא, שככלל, המדינה צריכה לצפות, כעניין נורמטיבי,
19 שיבואנים, סוכני מכס ואף אזרחים רגילים יניחו, שהמידע המופיע באתר האינטרנט
20 ביחס לשיעורי מכס הוא נכון ואינו טעון בדיקה חיצונית נוספת ברשומות, ויסתמכו על
21 האמור באתר האינטרנט לצורך ביצוע עיסקאות יבוא עתידיות.

22 זאת ככלל, ובהיעדרן של נורות אזהרה קונקרטיות לגבי נכונות פרט מידע מסויים המופיע
23 באתר האינטרנט (להבדיל מסיכון כללי ובלתי ממוקד).

24 36. מסקנה זו גוררת אחריה, לטעמי, הטלת חובה ספציפית על המדינה לדאוג לכך שהמידע
25 באתר האינטרנט בדבר שיעורי המכס החלים על יבוא טובין יהיה עדכני ונכון, ולמלא
26 בדייקנות אחר התחייבותה (נספח 9 לתצהיר נח) לעדכן את האתר באופן נכון פעם ביום.
27 לשיטתי, על המדינה לקיים הליכי בקרת איכות על תהליך טעינת הנתונים לאתר
28 האינטרנט, בפרט כאשר המדובר בתיקונים גדולים ומשמעותיים שבהם הסיכוי לטעות
29 הקלדה כזו או אחרת הינו גדול.
30 על המדינה להפנים כי טעינת מידע בלתי מדויק באשר לשיעורי המכס החלים על יבוא
31 פריט מסויים או ממדינה מסויימת, הינו בבחינת שימת מכשול בפני עיוור, ובעל תוחלת
32 לגרימת נזקים למשתמשים באתר האינטרנט, מאחר והמשתמשים בו מתבססים על
33 האמור באתר האינטרנט כמצע לשקילת שיקולי כדאיות כלכליות בכל הנוגע ליבוא טובין
34 פלוגיים ותימחורים.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

1 מעדותו של מר יפה עלה כי לכאורה אין זו הפעם הראשונה שתקלות מסוג זה מתגלות,
2 (דוגמא אחת לכך, שעל פני הדברים הינה מהימנה, הובאה בתצהירו של נח, בסעיפים 24-
3 27), וכי למעשה הן מתגלות "בשטח", דהיינו, על ידי המשתמשים באתר האינטרנט
4 ובמערכת המקוונת – עובדי המכס, סוכני מכס ויבואנים.
5 לדעתי, יש בדרך הילוך זו טעם לפגם. אכן טעויות יכולות לקרות ואיש אינו חסין מטעויות.
6 הדברים נכונים נוכח מורכבותו של צו המכס ופרטי הפרטים הכלולים בו, והשינויים
7 התכופים בו. ואולם הדרך לצמצם את טווח הטעות הינה באמצעות קיום תהליך בקרה
8 וביקורת הולם וסדור לאחר טעינת הנתונים לאתר האינטרנט, ובפרט לאחר טעינת שינוי
9 משמעותי, ולא על דרך של "מחכים למשיח" – היינו, המתנה לכך שהטעות תצוף בשטח.
10 זאת, משום שבניגוד לאמור בשיר הידוע, משיח בוא יבוא, ואפילו יטלפן, והטעות תתגלה,
11 ואולם הגילוי בשלב זה עלול להיות מאוחר מדי עבור יבואן פלוני שהסתמך על הנתונים
12 השגויים שבאתר האינטרנט, והתקשר בעיסקה מחייבת.

הצפיות הקונקרטיות

13
14 37. לצורך הוכחת אחריות נזיקית המבוססת על מצג שווא רשלני, על התובע להוכיח כי הסתמך
15 בפועל על המצג שניתן לו. בעניינינו, הכוונה לכך שעל התובעת להוכיח כי אילו היתה יודעת
16 ששיעור המכס האמיתי על יבוא מיץ הענבים הנידון הוא 12%, לא היתה מתקשרת בהסכם
17 עם וונפור.
18 38. בפתח הדברים יש להסיר מעל הפרק טענת סף של המדינה והיא העובדה שעל פי חוק,
19 ממילא שיעור המכס החל על יבוא טובין הינו שיעור המכס החל ביום הגעת המשלוח לנמל.
20 עובדה זו היתה ידועה לתובעת שכן נח הזהיר אותה ביחס לכך (עדות נח, עמ' 91-90,
21 ובהמשך בעמ' 102). לכן, לגירסת המדינה, גם אם באתר האינטרנט פורסם מידע שגוי ביחס
22 ליבוא מיץ ענבים מארגנטינה – הרי שהתובעת ממילא לא הסתמכה על מידע זה שכן ידעה
23 היטב שהיא חשופה לכך שבמועד הגעת המשלוח לנמל הדין יהיה שונה.
24 טענה זו, על אף חריפותה, יש לדחות.
25 אכן, הסיכון האמור הוא סיכון המלווה כל עיסקת יבוא. ואולם, זהו סיכון אותו לוקח
26 היבואן מראש, ואם יתממש - היבואן אינו יכול להלין על כך על המדינה, שכן נטל על עצמו
27 את הסיכון שהדין שיהיה בתוקף במועד הגעת הטובין לישראל יהיה שונה מהדין שהיה
28 בתוקף בעת התקשרותו החוזית עם הספק¹.
29 הסיכון שיבואן אינו לוקח מראש הינו העובדה שהנתונים המפורטים באתר האינטרנט
30 אינם נכונים. כמבואר לעיל, ככלל, יבואנים רשאים להניח ששיעורי המכס המפורטים

¹ התובעת טענה כי אין בטענה ממש, שכן הגבהת רף מכס אינה נעשית "מהיום למחר" אלא בהודעה מספיקה מראש ואינה נכנסת לתוקף מיידית, כך שיש ליבואנים זמן להיערך לכך. אף שיש היגיון בדברים אלה – הם לא הוכחו, ולכן איני נותן לטענה זו כל משקל.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

באתר האינטרנט הם נכונים ואינם טעונים בדיקה נוספת, ולהסתמך עליהם כבסיס לתחשיב כדאיות כלכלית של עיסקת יבוא שבדעתם לבצע. האפשרות שהנתונים שבאתר האינטרנט אינם נכונים עקב תקלה כזו או אחרת – ככלל - אינה צריכה לעלות על דעתם של יבואנים, וזהו סיכון שככלל, אין מוטלת עליהם חובה לצפותו. השאלה היא האם התובעת הוכיחה שבפועל הסתמכה על מידע זה. בשאלה זו נדון כעת.

הנתבעים טוענים כי התובעת לא הרימה את הנטל המוטל עליה מחמת ג' טעמים, ונמנה אותם מהקל אל הכבד:

- א. התובעת לא הוכיחה מה היה מועד ההתייעצות של גואטה עם נח;
- ב. התובעת לא הוכיחה מה היה מועד ההתקשרות עם וונפור;
- ג. התובעת לא הוכיחה כי אילו היתה יודעת על שיעור המכס שיחול על העיסקה היתה מתקשרת עם ספק אחר בעיסקה חלופית לרכישת מיץ ענבים.

מועד ההתייעצות של התובעת עם נח

39. לטענת הנתבעים, על מנת שהתובעת תעמוד בנטל המוטל עליה, עליה להוכיח שהתייעצותו של גואטה עם נח היתה לפני מועד ההתקשרות הנתענת עם וונפור (1.3.2012), אך אחרי כניסת הסכם מרקוסור לתוקף ביחס לארגנטינה (9.9.2011).

40. גירסת גואטה בתצהירו היתה כי ההתייעצות עם נח היתה "בתחילת שנת 2012" (סעיף 3 לתצהירו) אך לא נקב בתאריך מדויק.

נח בתצהירו אישר שפניית התובעת אליו היתה בתחילת שנת 2012 (סעיף 4 לתצהירו), ואולם בחקירתו הנגדית חזר בו מאמירתו זו וטען כי הפניה הראשונה אליו היתה בחודש פברואר – מרץ 2012 והפניה השניה חודש לאחר מכן (עמ' 98 ש' 45-25).

כבר עתה אומר שקשה להבין כיצד נזכר נח בחודשים המדויקים, שעה שבתצהירו – כולל בתצהירו הראשון אשר ניתן בשנת 2014, בסמוך לאירועים, וטרם הפך לבעל דין, מועדים אלה כלל לא הוזכרו.

לכן, מוכן אני להניח בנקודה זו שגירסתם המשותפת של גואטה ונח הינה כי היעוץ ניתן בתחילת שנת 2012.

ואולם, גירסה זו הינה גירסה מוקשית. המדינה הפנתה למכתבו של ב"כ התובעת למנהל רשות המיסים, מיום 9.10.2012 (נספח י"ג לתצהיר גואטה), סמוך ביותר לקרות האירועים, ובו נאמר:

"בחודש יולי 2011 ביקשה מרשתנו לייבא ארצה מארגנטינה תירוש

ענבים, המסווג בפרט 20.09.6100/1 ("הטובין"). לשם כך, ועל מנת

לכלכל את צעדיה בתבונה, ביררה מרשתנו מה יהיו מסי היבוא בהם

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

1 תצטרך לשאת. לשם כך פנתה מרשתנו לסוכן מכס מוסמך, וכן בדקה
2 בצו תעריף המכס את גובה המס בו תחוייב עם שחרור הטובין.
3 תוצאות בדיקת צו תעריף המכס, המתפרסם באתר רשות המיסים,
4 היתה, כפי שניתן לראות, כי טובין כאמור, המיובאים מארגנטינה, הנם
5 פטורים ממכס. תדפיסי צו תעריף המכס מיום 1.1.12 ומיום 11.7.12
6 מצורפים בזה יחדיו כנספח א'."
7 (הדגשה שלי – ר.א.)
8 רק במכתב הבא של ב"כ התובעת למדינה, מיום 1.11.2012 (נספח י"ד לתצהיר גואטה)
9 שונה מועד ההיועצות הנטען ל – "תחילת שנת 2012", הגירסה שתלווה את התובעת
10 מעתה ועד עולם, ולמעשה, זהו השוני המהותי היחידי בין שני המכתבים.
11 41. אין ספק כי המדובר בשוני המעורר הרמת גבה. הקושי נובע מכך שהסכם מרקוסור נכנס
12 לתוקף ביחס לארגנטינה ביום 9.9.2011, על כן כל היועצות שהתקיימה בחודש יולי 2011
13 ביחס ליבוא ענבים מארגנטינה אינה רלוונטית כלל לדין ששרר באותו רגע, שכן כאמור,
14 בחודש יולי 2011 הסכם המרקוסור טרם הופנם, ביחס לארגנטינה, לדין הפנימי של מדינת
15 ישראל.
16 אני סבור כי זו הגירסה שיש לאמץ – היינו, כי הפניה לנח והבדיקה באתר האינטרנט
17 התרחשו בחודש יולי שנת 2011. זאת נוכח הכלל הראייתי לפיו יש להעדיף את הגירסה
18 הראשונית שנמסרה על פני הגירסה שנמסרה במועד מאוחר יותר, אלא אם כן מצליח מוסר
19 האימרה להצביע על טעם ענייני ומוצדק לשינוי הגירסה.
20 ואדגיש כי דברים אלה נאמרים ביחס לתובעת, ולא חלילה ביחס לב"כ התובעת, אשר כידוע
21 הינו רק שלוחה של התובעת ומשמש לה לפה, והרי אופן התרחשות הדברים אינו ידוע לו
22 מידעה אישית.
23 כלל זה, שהינו פן של כלל העדות הכבושה, בא לידי ביטוי בע"פ 421/71 מימון נ' מדינת
24 ישראל, פ"ד כ"ו (1) 281, 287 (13.1.1972) שם נאמר:
25 "אל העובדה הפסיכולוגית הפשוטה שלענין חיפוש האמת וקביעתה,
26 עדיפה עדות מוקדמת על פני עדות מאוחרת, מצטרפת עובדה נוספת
27 הנלמדת מנסיון החיים, והיא שאם חוזר בו העד מעדותו המקורית
28 ומעיד את היפוכה, אין הוא עושה זאת בדרך כלל כדי לתקן טעות שטעה
29 בתום-לב, כי אם כדי להשיג מטרה אשר אין לה עם קביעת האמת ולא
30 כלום - בין שפעלה עליו השפעתם של המעוניינים ונוגעים בדבר, בין
31 שהוא מצפה לטובת הנאה לעצמו משינוי עדותו, ובין שעדותו החדשה
32 רק הותאמה לצרכי המשפט".

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

1 הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח העובדה שהם מצויים במכתב של עורכת דין למנהל
2 רשות המיסים. חזקה על עורכת הדין שהעובדות הנכללות במכתב זה נבדקו בקפידה על
3 ידה ובמיוחד על ידי התובעת, בטרם הוצא.
4 משקל מיוחד למעמדו הראייתי הנכבד של המכתב נובע גם מכך שהוא הוצא סמוך מאד
5 לקרות האירועים מושא התביעה.
6 הנה כי כן, השוני ביחס למועד ההיוועצות הנטען במכתב השני הינו מתמיה, בלתי מובן
7 והתמודדותו של גואטה עם השאלות שהופנו אליו בחקירתו הנגדית ביחס למכתב זה, היתה
8 רחוקה מלעורר אמון (ר' עדות גואטה עמ' 26-27).
9 תירה מכך – במהלך החקירה הנגדית הסתבר כי לא גואטה הוא שקיבל מנח את המענה
10 באשר לשיעור המכס, אלא שני עובדיו בשם שאול ובנימין (עדות גואטה, עמ' 32 ש' 9 ואילך).
11 דא עקא, אף אחד מבין שניהם לא הובא להעיד על מנת לשפוך אור על מועד ההיוועצות
12 וזאת על אף שדרכי הקשר עימם ידועות לגואטה (עמ' 32 ש' 41-45). אין צורך לחזור
13 ולהזכיר את המשמעות הראייתית הנכבדה שיש לייחס לעובדה ששני אלה (או לפחות אחד
14 מהם) לא הובאו כעדים מטעם התובעת.
15 ומאי נפקא מיניה? 42.
16 הפלט שהובא מאתר האינטרנט (הוצג ברישת פסק הדין), המהווה ראיה לכך שפרט המכס
17 הנידון היה רשום באתר האינטרנט כפרט פטור ממכס, ואשר מהווה הבסיס לתביעה זו –
18 אינו רלוונטי כלל, שעה שהוכח שהנתבעת מסרה את המידע לתובעת בחודש יולי 2011, שכן
19 פלט זה נכון ל – 1.1.2012 (כפי שרשום עליו), ובמועד זה הסכם המרקוסור כבר היה בתוקף
20 ביחס לארגנטינה!
21 **במילים אחרות, אין בפנינו כל פלט המצביע מה היתה התוצאה שהפיק אתר האינטרנט**
22 **במועד הפניה לנח, בחודש יולי 2011 (שעה שהסכם המרקוסור ביחס לארגנטינה טרם**
23 **הופנם לדין הישראלי) ביחס לפרט המכס הנידון.**
24 עוד יש לציין כי נח טען שבמועד ההיוועצות עימו ערך רשימון דמה שהפיק תוצאת פטור
25 ממכס. רשימון זה צורף כנספח 1/ד לכתב התביעה, ואולם ממנו עולה כי נערך בחודש
26 אוגוסט 2012, היינו לאחר הגעת המשלוח לארץ (ור' עדות גואטה, עמ' 29 ואילך). כך
27 שלמעשה, גם רשימון הדמה שנטען כי נערך במועד ההיוועצות לא הוצג.
28 הנה כי כן, זהו הכשל הראשון שנפל אצל התובעת בהוכחת הסיבתיות – העובדה שהתובעת
29 לא הציגה כל ראיה מה היו תוצרי אתר האינטרנט עת ניתן לה היעוץ הראשוני, בחודש יולי
30 2011. הראיות היחידות שהוצגו מתייחסות לתוצרי אתר האינטרנט, בשנת 2012, ואלה,
31 כאמור אינן רלוונטיות שכן הוכח כי היעוץ ניתן בחודש יולי 2011, כחצי שנה קודם לכן.
32 בהיעדר ראיה על תוצר אתר האינטרנט לשאלתה הרלוונטית (שיעור המכס החל על יבוא
33 מיץ ענבים מארגנטינה) במועד מתן היעוץ, הרי שמדובר בכשל פרובטיבי של יסוד
34 ההסתמכות בפועל של התובעת על היעוץ.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 13-01-49524 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

מועד ההתקשרות עם וונפור

- 1
- 2 43. מטבע הדברים, על מנת להוכיח הסתמכות בפועל על היעוץ, חובה על התובעת להוכיח כי
- 3 הבדיקה באתר האינטרנט, והמענה של הנתבעת התרחשו לפני מועד ההתקשרות החוזית
- 4 לרכישת מיץ הענבים מוונפור (1.3.2012 - בהתאם להסכם נספח ג' לתצהיר גואטה).
- 5 לטענת הנתבעות, קיימות סיבות טובות לחשוד בכך כי ההסכם הנ"ל הוא הסכם פיקטיבי,
- 6 אשר הותאם למציאות, ואין זהו ההסכם שעל בסיסו הזמינה התובעת את מיץ הענבים, וכי
- 7 למעשה מועד ההתקשרות החוזית עם וונפור היה זמן רב קודם לכן.
- 8 אליבא דהנתבעות, מעת שה – 1.3.2012 אינו מועד ההתקשרות החוזית, ומעת שמועד
- 9 ההתקשרות החוזית לא הוכח, הרי שלא הוכח כי היעוץ שניתן לתובעת וכן הבדיקה באתר
- 10 האינטרנט נעשו לפני מועד ההתקשרות החוזית, וממילא לא תיתכן הסתמכות בפועל
- 11 עליהם.
- 12 44. כבר עתה אומר, שקיימים קשיים בלתי מבוטלים בכל הנוגע לאותנטיות ההסכם, באופן
- 13 שאני מתקשה ליתן אמון בגירסת התובעת לפיה הוא נחתם ביום 1.3.2012.
- 14 (א) אמנם, מצד הספק חתום על ההסכם לואיס, אך וונפור לא חתמה עליו. לואיס
- 15 הוסף ליד שמו את המילים "Kosher Winery Argentina". ידוע כי בפועל, ספק
- 16 מיץ הענבים היתה וונפור ולא שום גוף אחר (ראה החשבוניות נספח ד' ואילך). לגוף
- 17 הקרוי "Kosher Winery Argentina" אין כל זכר במסמכי היבוא, ותשלומי
- 18 התמורה כלל לא הועברו אליה.
- 19 (ב) בתצהירו מסר לואיס כי וונפור היא שותפות בלתי רשומה. בפועל, מהחשבוניות
- 20 עולה כי וונפור הינה חברה (ולא שותפות) שהתאגדה ב**אורוגוואי** ולא בארגנטינה.
- 21 (ג) אין מתאם בין התשלומים הנקובים בהסכם לבין התשלומים שבוצעו בפועל.
- 22 בהסכם נקבעו תשלום ראשון ושני של 30,000 דולר כ"א בימים 4.3.2012 ו -
- 23 1.5.2012 בהתאמה, והיתרה כנגד מסמכי המשלוח של הסחורה. בפועל, בהתאם
- 24 לחשבוניות, התמורה שולמה בשני תשלומים: סך של 117,068 דולר ביום
- 25 11.6.2012, ותשלום נוסף שבוצע בשתי העברות בסך של 63,280 דולר וסך של
- 26 188,926 דולר ביום 27.8.2012.
- 27 (ד) מההסכם עולה כי הבציר עומד להתחיל ב - 12.3.2012. לואיס אישר בעדותו
- 28 שככלל, התקשרותו עם היקב (אשר בוצר את הענבים) נערכת בחודש בסוף ינואר
- 29 - תחילת פברואר (עמ' 82 ש' 27-28). לעומת זאת גואטה אישר בעדותו כי
- 30 ההתקשרות עם הספק מתקיימת כבר בחודשים אוקטובר - נובמבר (עמ' 49 ש' 7-
- 31 16), ובהמשך שינה גואטה גירסתו וטען כי למעשה ההזמנה מלואיס בוצעה
- 32 "בתחילת השנה (2012) או סוף השנה (2011)" (עמ' 49 ש' 20).

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

(ז) באופן כללי התרשמתי כי לואיס מוכן היה לסייע לתובעת לא מעט במשפט, על רקע קשרי המסחר ארוכי השנים שלהם והידידות האישית בינו לבין גואטה, ואף שלח בשם וונפור מכתב מוזמן המופנה לתובעת, מתוך כוונה שהדבר יסייע לה מול רשויות המכס (כפי שמדברת בעד עצמה הודעת הדוא"ל אליה המכתב צורף – נספח י', התרגום הוגש בהסכמה - "אני מצרף את המכתב שביקשת ממני, תגיד לי אם זה בסדר או צריך שינויים"). נראה לי כי נכוונתו זו האפילה על חובתו לאמר את האמת במלואה.

45. קשיים בלתי מבוטלים אלה פוגעים באותנטיות ההסכם, ובמהימנות שניתן לרחוש לו. המסקנה העולה מהם היא כי אין אינדיקציה ברורה למועד ההתקשרות החוזית של התובעת עם וונפור. משכך, גם לא ניתן להגיע לכלל מסקנה ברורה האם עיסקת רכישת מיץ הענבים מושא התובענה התקיימה לאחר מועד היעוץ והבדיקה באתר האינטרנט. זהו נדבך נוסף בכשלונה של התובעת להוכיח את הסתמכותה בפועל על מצגי השווא באתר האינטרנט ועל היעוץ שניתן לה על ידי הנתבעת.

46. מבין הנימוקים המובילים למסקנה כי התובעת לא הוכיחה את יסוד הצפיות הקונקרטיות, סבורני כי זהו הנימוק המשכנע ביותר.

על התובעת מוטל להוכיח כי אילו היתה יודעת ששיעור המכס על מיץ הענבים מושא
תובענה זו היה 12% - היא לא היתה מתקשרת עם וונפור, והיתה מתקשרת עם ספק חלופי,
או לחלופין נמנעת לחלוטין מרכישה כלשהי. זהו ביטויי הטהור והאולטימטיבי של מבחן
ה"אלמלא" - causa sine qua non - הידוע.

47. התובעת לא הביאה כל נתונים עובדתיים על האופציות העסקיות שהיו בידה עובר לעסקת הרכישה. כך למשל, לא הובאו מחירונים של ספקים אחרים, בישראל או בחו"ל, אשר

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

במכלול, עלות רכישת מיץ ענבים מהם, בכמות שנרכשה מאת וונפור, היתה יכולה להיות
בעת הרלוונטית זולה יותר, מהסכום ששילמה לוונפור, בצירוף דמי המכס.
יתירה מכך, המומחה הכלכלי שמונה על ידי בית המשפט, רו"ח אריה רפפורט, מסר בסעיף
28 לחוות דעתו כי:

**"כאמור לעיל, המרכיב העיקרי בייצור המוצרים הרלבנטיים הינו מיץ
גולמי. את המיץ הגולמי רוכשת התובעת מספקים מקומיים ובמקרים
בהם אין מיץ גולמי בכמות או באיכות מספיקים, נדרשת החברה לייבא
מיץ גולמי מחו"ל. כך גם נדרשה החברה לייבא מיץ גולמי הן בשנים
הקודמות והן בתקופה הרלבנטית"**

ובסעיף 31 לחוות הדעת:

**"לטענת התובעת, יבוא המיץ הגולמי היה כורח המציאות, בשל היעדר
היצע מספק של מיץ גולמי על ידי ספקים מקומיים"**

ובמענה לשאלת הבהרה ששלח ב"כ המדינה למומחה, השיב המומחה (סעיפים 12-13) כי:

**"התובעת לא פרטה בתביעתה ולא הציגה לח"מ במהלך הבדיקה לצורך
חוות דעת זאת כל חלופה שהיתה בפניה, לפעול אחרת אם היתה יודעת
על המכס הצפוי לה ביבוא נושא חוות הדעת. בנסיבות אלו אף לא מצא
הח"מ טעם ענייני לברר עם התובעת, לאחר מעשה, לגבי החלופות אשר
עמד בפניה לעניין זה, לשם מתן תשובה משלימה לגבי החלופות אשר
עמדו לרשותה."**

48. אין צורך להכביר במילים על משקלה הרב של חוות דעתו של מומחה אשר מונה מטעם בית
המשפט. מומחה כזה נחשב להיות מומחה אובייקטיבי וחסר פניות, ומהווה ידו הארוכה
של בית המשפט. על אף שבית המשפט אינו מהווה חותמת גומי של המומחה, הרי שלחוות
דעת כזו יש משקל רב ומשמעותי.

**"מינוי מומחה מטעם בית המשפט היא פרקטיקה ידועה ומקובלת
במקרים בהם מתעוררת סוגיה המצריכה ידע מקצועי שבמומחיות, אשר
לגביה נזקק בית המשפט לכלי עזר אובייקטיבי על מנת שיוכל להגיע
לפתרון יעיל וצודק של הסכסוך ... חוות דעתו של המומחה היא אומנם
רק אחת מן הראיות העומדות בפני בית המשפט ואין בה כדי להגביל את
שיקול דעתו או לגרוע מן הסמכות הנתונה לו להכריע באופן סופי
במחלוקת שנתגלעה בין הצדדים ... ואולם, לא אחת נפסק כי "משממנה
בית המשפט מומחה על מנת שחוות דעתו תספק לבית המשפט נתונים
מקצועיים לצורך הכרעה בדיון, סביר להניח שבית המשפט יאמץ**

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

ממצאיו של המומחה אלא אם כן נראית סיבה בולטת לעין שלא לעשות

זאת"

(ע"א 5509/09 מסארוה נ' מסארוה (23.2.2014)).

המומחה לא נחקר על חוות דעתו, ולא הוכחש כי דברים אלה נאמרו. אדגיש כי המדובר במומחה שעשה עבודה יסודית ומרשימה, נפגש עם הצדדים מספר פעמים, קיבל מהם נתונים רבים, והכנת חוות דעתו ארכה זמן רב.

49. ואכן דברי המומחה בחוות דעתו, הם דברים כדורבנות.

התובעת השמיעה בפני המומחה גירסה – אותה אימץ - שמשמעותה המעשית היא, שהביקוש שלה למיץ ענבים הוא קשיח, וכי לא היתה לה כל אלטרנטיבה מקומית לרכישתו. כך קבע גם המומחה, בסעיף 28 לחוות הדעת. למעשה גואטה חזר על הדברים גם בעדותו בבית המשפט במסגרתה הודה כי ההתקשרות עם וונפור היתה האופציה היחידה שעמדה בפני התובעת (עמ' 38 ש' 45-46, ובהמשך בעמ' 39). בכל מקרה, לא הוצג בפני המומחה או בפני בית המשפט כל מקור חלופי בעל פוטנציאל מכירה של מיץ ענבים לתובעת.

המסקנה מדברים אלה הינה אחת – התובעת היתה מתקשרת בהסכם עם וונפור בעיסקה הנידונה, גם אילו היה יודעת את שיעור המכס האמיתי החל על העיסקה. מבחינתה – הפטור ממכס, שהיא סברה בטעות שחל על העיסקה, היה בונוס בלבד, ולא עילה בלעדית להתקשרות עם וונפור.

בפועל, לא היו בידי התובעת כל חלופות עסקיות, אלא להתקשר בהסכם הקונקרטי עם וונפור.

לדברים אלה מצטרף הממצא העובדתי לפיו התובעת רכשה עובר לשנים 2012-2013 מיץ ענבים מוונפור, אשר חלק ממנו היה פטור ממכס (במסגרת מכסות יבוא שחילקה המדינה) וחלק אחר – חב במכס. בעניין זה ראה עדותו של גואטה עמ' 22 ש' 31 ואילך ובמיוחד בעמ' 25 ש' 10 ואילך, וכן סעי' 67 לחוות דעת המומחה.

מסקנה זו מחוזקת בממצא לפיו הענבים מושא העיסקה הינם בעלי תכונות מיוחדות לייצור מיץ לבן, אשר התובעת היתה מעוניינת בו באופן מיוחד (עמ' 80 ש' 42) ואשר אין לו תחליף מקומי. ר' דברי לואיס בחקירתו:

"הלקוח ביקש ממני במיוחד לשלוח לו מיץ עשוי מהסוג הזה של הענבים שיש לו, שמתאפיין בצבע ייחודי, טעם ייחודי, דרגת חומציות ספציפית וזה דבר שלא נמצא בשוק בארץ ולכן הוא ביקש ספציפית את הסוג הזה"

ומה באשר לאפשרות של היעדר רכישה כלשהי?

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

ראשית טענה זו לא נטענה. היינו, התובעת לא טענה בשום מקום כי אילו היתה יודעת את שיעור המכס האמיתי לא היתה מתקשרת בעסקה כלשהי, ומעדיפה שלא לרכוש מיץ ענבים כלל. די בכך כדי להדוף אפשרות זו.

שנית, מתשובות המומחה לשאלות ההבהרה (שאלות 20-16) עולה כי בסיטואציה כזו, הכנסות התובעת היו נופלות באופן משמעותי, והרווח הגולמי שלה בשנת 2012 היה עומד על סך של 685,556 ש"ח (במקום רווח גולמי של 1,203,583 ₪ אותו הרוויחה בפועל), ואילו בשנת 2013, הרווח הגולמי שלה היה עומד על סך של 1,188,978 ₪ (במקום רווח גולמי של 2,708,046 ₪ אותו הרוויחה בפועל).

עוד יצוין כי בתוצאה זו (דהיינו, אי רכישה מחו"ל) החברה היתה מרוויחה בשנת 2012 סך של כ- 412,000 ש"ח בלבד, ואילו בשנת 2013, היתה מפסידה סך של כ- 790,000 ₪.

התוצאות העולות מניתוח זה מלמדות, אם כן, שאופציה זו (אי רכישת מיץ ענבים מחו"ל) אינה מתקבלת על הדעת ואינה סבירה, בשים לב להנחת היסוד הכלכלית לפיה תכלית הפירמה היא להשיא רווחיה, ולא להתאבד התאבדות פיננסית, בוודאי מקום שעסקין בעסק המעסיק 40 עובדים (עדות גואטה, עמ' 35 ש' 35).

ממצאים אלה ממוטטים לחלוטין את הטענה לפיה התובעת הסתמכה על מצג השווא שבאתר האינטרנט כבסיס להתקשרות עם וונפור.

סיכום עד כאן

50. הנה כי כן, פירוט הראיות המפורטות לעיל מלמד כי התובעת לא הוכיחה שהסתמכה בפועל על מצג השווא שניתן באתר האינטרנט ביחס לשיעור המכס על פרט 20.09.6100, לצורך התקשרותה עם וונפור. אשר על כן, דין תביעתה כנגד המדינה להידחות.

אדגיש כי יכולתי להסתפק בפסק דיני בבחינת הצפיות הקונקרטית בלבד, ולהימנע מבחינת הצפיות הנורמטיבית, שכן די בכך שהצפיות הקונקרטיות לא הוכחה כדי להביא לדחיית התביעה כנגד המדינה.

ואולם, בחרתי לבחון אף את שאלת הצפיות הנורמטיבית, וזאת נוכח השאלות הכלליות והציבוריות החשובות שלטעמי פרשה זו מעוררת, והצורך להדגיש בפני המדינה ורשויות המכס את החשיבות העליונה שבתחזוק מושלם - ולא פחות מזה - של אתר האינטרנט והמערכת המקוונת, הקפדה על הדיוק המוחלט של הפרטים בהם, וחובתה של המדינה ושל רשות המכס לקיים מערך בקרה על שינויים שהוכנסו אליו. זאת, נוכח חשיבותו הציבורית והכלכלית של אתר האינטרנט, כמבואר לעיל, וההסתמכות עליו על ידי קהילת היבואנים, קהילת סוכני המכס ואזרחי המדינה.

תקוותי כי נוכח הערות אלה, תקלות מהסוג המתואר בתביעה זו לא תתרחשנה בשנית.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

אחריות הנתבעת

1

2 51. כבר בפתח הדברים אומר שמעת שנקבע כי התובעת לא הוכיחה שהסתמכה בפועל על מצג

3 השווא באתר האינטרנט, וממילא גם על הייעוץ שניתן לה על ידי הנתבעת, הרי שדין

4 התביעה כנגד הנתבעת להידחות אף היא. על אף זאת אני מוצא לנכון להרחיב מעט ביחס

5 לאחריותם המקצועית של הנתבעת ושל נח, הן למען לא יימצא הנייר חסר, והן מחמת

6 החשיבות שיש, לטעמי, להכרעה בשאלה זו בכל הנוגע לענף סוכני המכס.

7 52. גואטה ונח אישרו בתצהיריהם כי גואטה פנה אל נח בבקשה לבדוק עבורו את שיעור המכס

8 החל על יבוא מיץ ענבים מארגנטינה, וכי נח מסר לו, לאחר בדיקה באתר האינטרנט (ואולי

9 גם במערכת המקוונת) כי היבוא פטור ממכס. אין חולק כי פניית התובעת לנתבעת לא היתה

10 מקרית, חד פעמית, או בהיסח הדעת במסגרת שיחת חולין, אלא פניה מקצועית אשר נבעה

11 מיחסים ארוכי שנים בין הצדדים, אשר במסגרתם שימשה הנתבעת כסוכנת המכס של

12 התובעת (סעיף 5 לתצהיר גואטה). משכך, קיימת למעשה התקשרות חוזית בין התובעת

13 לבין הנתבעת.

14 53. על אף האמור, עילת תביעתה של התובעת כלפי הנתבעת הינה בעילה נזיקית בלבד (סעיפים

15 74 ו- 85 לסיכומי התובעת) ולא נטענה עילה חוזית.

16 הטענה אשר עליה סומכת התובעת את תביעתה כנגד הנתבעת הינה כי בנסיבות הענין, נח

17 לא היה יכול להסתפק בבדיקה שעשה באתר האינטרנט ובמערכת המקוונת, וכי היה עליו

18 לערוך בדיקה נוספת ברשומות, זאת מן הטעמים הבאים (סעיף 81 לסיכומי התובעת):

19 א. מודעותו לטעויות שנעשו בעבר בספרי החקיקה שפירסם המכס;

20 ב. העובדה שהסכם המרקוסור נחתם זמן קצר לפני פניית התובעת לנתבעת;

21 ג. העובדה שנח סבר כי ההסכם עם ארגנטינה הנו "דבר מסובך";

22 ד. העובדה שאין הסכם ספציפי לארגנטינה, שהיא חלק מאירגון המרקוסור, ושאין

23 הפחתה מיסויית רק לארגנטינה.

24 לפיכך, משלא בדק את העובדות ברשומות – התרשל.

25 גם המדינה בסיכומיה התייחסה לפן האחרון המפורט לעיל, וטענה כי זה יוצר את אותם

26 "תמרורי אזהרה", אשר קיומם מקיים את סייג בדיקת הביניים ולחלופין מנתק את הקשר

27 הסיבתי בין התרשלותה לבין הנזק שנגרם לתובעת.

28 54. סוכן מכס הינו מקצוע טעון רישוי. סעיף 1 לחוק סוכני המכס, קובע כי סוכן המכס הוא:

29 "אדם העושה פעולת מכס בשביל זולתו דרך שירות לכל, והוא רשום

30 בפנקס סוכני המכס לפי חוק זה".

31 החוק ממשיך ומגדיר "פעולת מכס" כך:

32 "כל עשיה למען הזולת כלפי רשויות המכס בקשר ליצוא או ליצוא או

33 למעבר טובין, ששר האוצר קבע אותה בצו"

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

- 1 סעיף 1 לצו סוכני המכס (קביעת פעולות מכס), תשכ"ה – 1965, קובע כי:
- 2 "כל אחת מאלה היא פעולת מכס לצורך החוק:
- 3 (1) פעולה או מגע עם גובה המכס, משעת יבואם של טובין ועד
- 4 למסירתם לצריכה בארץ, הנדרשים על פי דין, או שניתן
- 5 לעשותם, בקשר לסילוק אותם טובין מפיקוח רשות המכס,
- 6 למעט בקשת ידיעות גרידא וקבלתן, קבלת מס ששולם ביתר,
- 7 העברת מסמכים ודוגמאות ונוכחות בבדיקה;
- 8 (2) פעולה או מגע עם גובה המכס, משעת הבאתם של טובין שנועדו
- 9 ליצוא לאחד המקומות שנקבעו ליצוא ועד ליצואם, הנדרשים
- 10 על פי דין, או שניתן לעשותם, בקשר ליצואם של אותם טובין,
- 11 למעט בקשת ידיעות גרידא וקבלתן, קבלת מס ששולם ביתר,
- 12 העברת מסמכים ודוגמאות ונוכחות בבדיקה;
- 13 (3) פעולה או מגע עם רשות המכס הנדרשים על פי דין לשם תביעת
- 14 הישבון על פי הוראות פקודת המכס, או תביעה להחזרת מס על
- 15 פי הוראות סעיף 27(ד)(2) לחוק מס קניה (סחורות ושירותים),
- 16 תשי"ב-1952, למעט בקשת ידיעות גרידא וקבלתן."
- 17 55. איני יכול לקבל את העמדה המקופלת בעמדת לשכת סוכני המכס לפיה "שיעור המסים
- 18 החלים על היבוא אינם חלק מהידע המקצועי הנדרש מסוכן המכס" (סעיף 7), וכי אחריותו
- 19 של סוכן המכס מתמצה לאותן פעולות טכניות גרידא הנקובות בצו סוכני המכס, ואין עליו
- 20 כל אחריות בנוגע לעצה שמסר ללקוח ביחס לשיעורי מכס אשר יחולו על עיסקה פלונית.
- 21 העובדות בשטח, ובתיק זה, אומרות אחרות. יבואנים פונים דרך שיגרה לסוכני מכס
- 22 ומבקשים מהם מענה באשר לשיעור המכס החל על יבוא טובין. לכל הפחות, אלו הם פני
- 23 הדברים כאן.
- 24 סוכן המכס איש מקצוע הבקיא לא רק ברזי הפעולות הטכניות הנדרשות ליבוא טובין
- 25 ושחרורם, אלא גם בשיעורי מכס החלים על יבוא טובין. מתן מענה לשאלות המופנות אליו
- 26 בנושא זה הינו חלק מהשירות המקצועי אותו הוא נותן ללקוחותיו. לפיכך, חובה עליו
- 27 לפעול בהתאם לסטנדרט התנהגות מקצועי ראוי, ובהתאם לסטנדרטים המקובלים
- 28 במקצועו, דהיינו – ליתן את המענה הנכון בהתאם לדין.
- 29 אמנם, חוק סוכני המכס אינו קובע סטנדרט התנהגות מקצועי בהתאם לנורמות ההתנהגות
- 30 המקובלות בענף, או חובת זהירות בין סוכן המכס לבין לקוחותיו (ההוראה היחידה
- 31 הקיימת בו הינה הוראת סעיף 20 העוסקת בעניינים שביושרה אישית), ואולם לא יכול
- 32 להיות ספק כי חובת זהירות במתן המענה קיימת ומחוייבת המציאות.
- 33 הפסיקה כבר קבעה כי לסוכן המכס קיימת חובת זהירות מושגית וקונקרטית כלפי
- 34 לקוחותיו, וכי סטיה מן השורה המקצועית, עלולה לעלות כדי רשלנות:

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

1 "סוכן מכס אינו פועל בחלל הריק. הוא מודע לנורמות הקיימות בענף,
2 לנהגים, לכך שזכויות צד ג' אמורות להפגע במידה הוא אינו נוהג
3 בנאמנות וביושר, לכך שהמדובר בסחר בינלאומי. גם הוא יכול להעלות
4 על הדעת את הנזק המסחרי-כלכלי העלול להגרם לא רק לצד קרוב או
5 רחוק אלא גם למדינה, אם יצא הקול שאינה מקפידה לשחרר שחרור
6 טובין לפי הוראות הדין ושטרי המטען, ובניגוד לנהגי שחרור
7 נורמטיביים ידועים."

8 (ע"א 3656/99 טרנס כלל בע"מ נ' מ.א.ר. מסחר וספנות בע"מ פ"ד נ"ו (2) 344
9 (16.12.2001)

10 זהו למעשה יישומו של הכלל הרחב בדבר אחריות בעלי מקצוע בנוגע למידע מקצועי שהם
11 מוסרים ללקוחותיהם, אשר נקבע בפסק הדין הידוע בעניין המ' 106/54 וינשטיין נ' קדימה
12 פ"ד ח' 1317 (24.9.1954) לפיו:

13 "המשפט המקובל, עוד בתקופה מוקדמת, הכיר בחובתם של בעלי
14 מקצוע מיוחדים לנקוט זהירות בפעולתם המקצועית..... כי "זו חובתו
15 של כל בעל מלאכה להפעיל את ידיעתו המקצועית, נכונה וישרה, ככל
16 שהוא חייב". העקרון היה, אומר Winfield "שאם אדם מתיימר להיות
17 בעל מקצוע מיוחד ומגלה בפעולה חוסר כושר מסתבר, אין זה חשוב כלל
18 ועיקר אם הנזק שהוא גורם ללקוחו נגרם במתכוון או בהיסח הדעת.
19 חייב הוא בשני המקרים גם יחד". אמנם עקרון זה של המשפט המקובל
20 הקדום הוחל רק על אותם בעלי המקצוע, שהתואר "public" או
21 "common" תיאר את מקצועם, כגון מוכיל ציבורי, רוקח, רופא, רופא
22 במהות וכיוצא בהם; אולם לא קיימת כל סיבה, לאור השתנות תנאי
23 החיים ורמתם, שלא להרחיב את תחולתו של אותו עקרון גם על
24 מקצועות נוספים שהם בעלי חשיבות חברתית, כפי שאמר לורד
25 MacMillan במשפט, Donoghue ב-ע' 619: "מושגי האחריות
26 המשפטית עשויים להתפתח בהסתגלות לתנאי חיים ורמת חיים
27 משתנים."

28 האמנם ניתן לטעון ברצינות, כי סוכן המכס הוא הדיוט בכל הנוגע לשיעורי מכס החלים על
29 יבוא טובין? האם ניתן לטעון ברצינות כי ציבור היבואנים אינו צריך להתייחס בכובד ראש
30 לעצות ואימרות סוכני המכס בנוגע לשיעורי מכס, ולהימנע מלהסתמך על דבריהם?

31 תמהני.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

- 1 ואם תמצי לאמר כך (ואיני אומר כך), הרי שכבר נקבע שאחריותו של ההדיוט הנותן עצה
2 בתחום לא – לו, אינה פחותה מעצתו של בעל המקצוע (ע"א 86/76 עמידר החברה הלאומית
3 לשיכון עולים בישראל בע"מ נ' אברהם אהרון פ"ד ל"ב (2) 337 (3.5.1978)).
- 4 56. הנה כי כן, סבורני כי היקף אחריותו של סוכן המכס כלפי לקוחו, ביחס לעצה שמסר לו
5 בנוגע לשיעור מכס החל על יבוא טובין, דומה להיקף האחריות של עורכי דין כלפי
6 לקוחותיהם. סבורני כי ההיקש בין שני המקצועות – עורכי דין וסוכני מכס – בכל הנוגע
7 למתן מענה בנוגע לשיעורי המכס, הינו מתבקש ואיני רואה קושי של ממש להחיל את
8 הנורמות החלות על עורכי דין, בהקשר זה, ובשינויים המחוייבים, על סוכני מכס.
9 כלל הוא כי על עורך הדין לנהוג כלפי לקוחותיו במיומנות, במקצועיות ובנאמנות. סטנדרט
10 המיומנות והזהירות הנדרש נבדק בעיניו של עורך דין זהיר על בסיס מידע שניתן לייחס
11 לעורך דין בקיא ומיומן. עם זאת, אחריותו של עורך הדין לפעול במיומנות ובזהירות כלפי
12 לקוחו אינה אחריות מוחלטת, ולא כל טעות מהווה מעשה של רשלנות. עורך הדין אינו
13 נדרש לחשב מראש את כלל האפשרויות בכל תרחיש עובדתי והוא יוצא ידי חובתו כאשר
14 הוא מפעיל שיקול דעת סביר, גם אם בדיעבד יתברר כי זה היה מוטעה (ע"א 7633/12
15 קבוצת גיאות בע"מ נ' גולדפרב, לוי, ערן, מאירי, צפריר ושות' עורכי דין בע"מ
16 ((16.9.2014)).
- 17 השאלה שתמיד תעמוד בפני בית המשפט, ביחס לעורך דין אשר מסר עצה והסתבר כי
18 אינה נכונה, הינה – האם עמדו בפני עורך הדין סימני אתרעה אשר היו צריכים לעורר את
19 חשדו (ע"א 7485/10 פנטהאוז נחמני נכסים (1997) בע"מ נ' עו"ד פפר (27.2.2012)).
- 20 57. ישום מבחן זה לענייננו מלמד כי נח בדק את שיעור המכס החל על עיסקת היבוא הנידונה
21 באתר האינטרנט. כבר קבעתי כי בדיקה זו הינה בדיקה סבירה אשר עולה בקנה אחד עם
22 סטנדרט ההתנהגות המקצועי הנדרש מסוכן המכס.
- 23 ואולם, השאלה היא האם בנסיבות העניין היו קיימות עובדות מיוחדות אשר היו צריכות
24 להדליק אצל נח נורות אזהרה, להניע אותו לחשוד כי ייתכן והאמור באתר האינטרנט אינו
25 נכון, ולגרום לו שלא להסתפק בבדיקה באתר האינטרנט, ולערוך בדיקה נוספת של המצב
26 המשפטי לאשורו גם ברשומות, או לכל הפחות לפנות לקבל ייעוץ משפטי?
- 27 58. הטענה אותה הפנתה התובעת, בהקשר זה, כלפי הנתבעת הינה כדלקמן: מעיון בתדפיס
28 מאתר האינטרנט שהובא ברישת פסק הדין עולה כי יבוא מיץ הענבים מושא פרט המכס
29 הנידון מארגנטינה פטור ממכס. התדפיס אינו נוקב בשאר מדינות המרקוסור, ואינו קובע
30 כי יבוא פרט זה מהן פטור ממכס. על כן המסקנה העולה מתדפיס אתר האינטרנט היא
31 שיבוא מיץ ענבים משאר ארצות המרקוסור - אינו פטור ממכס, וחל עליו שיעור המכס
32 הכללי.
- 33 דא עקא, זו תוצאה שאינה יכולה להתקיים בעולם המציאות, שכן מדינות המרקוסור הינן
34 יחידה אחת, גוש אחד, ומה שחל לגבי אחת מהן חייב לחול גם על האחרת. ככל שקיים פטור

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

1 ליבוא מיץ ענבים מארגנטינה, חייב להיות פטור ממכס בקשר ליבוא מיץ ענבים גם
2 מאורוגוואי, פרגוואי וברזיל. בהיתן פטור על יבוא מיץ ענבים מארגנטינה - לא ייתכן שעל
3 יבוא מיץ ענבים מהן יחול שיעור המכס הכללי.

4 התייחסות מכסית שונה למדינה אחת מבין ארבע מדינות המרקוסור בלבד אינה אפשרית,
5 בדיוק כפי שלא ייתכן שקיים שיעור מכס מיוחד על יבוא פרט מכס מסויים המיובא
6 מגרמניה ושיעור מכס אחר אם הוא מיובא מצרפת (בשל הסכם הסחר של ישראל עם גוש
7 מדינות האחד האירופי).

8 משכך, באתר האינטרנט היה חייב להופיע שגם יבוא הפרט הנידון משאר מדינות
9 המרקוסור פטור ממכס. בהתאם לנטען, היעדרן של אורוגוואי, פרגוואי וברזיל מהרשימה
10 – היא העובדה שצריכה היתה להדליק אור אדום אצל הנתבעת.

11 59. איני יכול לחדד שלכאורה, יש בטענה זו ממש.

12 אכן, מקום שקיים גוש אחד של מדינות הקשורות יחד בהסכם סחר, התייחסות
13 טריטוריאלית דיפרנציאלית ביחס לפריט מכס מסויים, מהווה לכאורה תמרור אזהרה
14 המחייב את סוכן המכס להעמיק חקר בעניין.

15 אמנם, התייחסות מכסית דיפרנציאלית אינה בלתי אפשרית. איני שולל מקרים בהם כזו
16 תהיה קיימת. כך הם פני הדברים בדיוק במקרה זה, בו הסכם המרקוסור נכנס לתוקף
17 ביחס לארגנטינה כשנה ושלושה חודשים לאחר כניסתו לתוקף לגבי שאר ארצות
18 המרקוסור. התוצאה היא שבמשך שנה ושלושה חודשים היו הקלות מכס לשלוש ארצות
19 המרקוסור האחרות, שלא היו ביחס לארגנטינה.

20 ואולם, לא בכך העניין. הטענה היא כי קיומו של הסדר דיפרנציאלי ביחס לאותו פרט מכס
21 בין מדינות גוש כלכלי אחד שיש עימן הסכם סחר – אמור לעורר חשד ולכאורה מהווה סימן
22 אתרעה אשר מחייב את סוכן המכס לערוך בדיקה מעמיקה יותר של העניין – למשל על דרך
23 בדיקת הדין ברשומות, ומחייב את סוכן המכס להימנע מליתן מענה מקצועי תוך הסתמכות
24 על אתר האינטרנט בלבד.

25 אם נוסיף לכך את העובדה שאף נח הודה בעדותו כי הסכם המרקוסור הוא עניין מסובך
26 (עמ' 104 ש' 1) ובאותה עת הוא היה עניין חדש אשר זה מקרוב בא וטרם נצבר לגביו ניסיון,
27 הרי שהאור האדום הופך להיות בוחק עוד יותר.

28 כאמור, אני סבור שעל פני הדברים יש ממש בטענה זו, ואולם אני נמנע מלקבוע בה מסמרות
29 מאחר והדבר אינו נדרש, עקב אי הוכחת יסוד הצפיות הקונקרטית, כאמור לעיל, וכן עקב
30 העובדה שהמדובר בעניין מקצועי אשר לשם הוכחתו נדרשת, לכאורה, הבאת חוות דעת
31 מומחה לעניין, ואין המדובר בעניין אשר יש לבית המשפט ידיעה שיפוטית לגביו. בעניין זה
32 ראה: הדברים אשר נאמרו בע"א 6613/14 ח.נ. הובלות בע"מ נ' עודד הכהן (4.12.2014),
33 ביחס לרשלנות נטענת של עורך דין, ואשר יפים גם לענינו :

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

הערכת עבודתו המקצועית של בעל מקצוע וקביעת רשלנותו אינה משימה קלה; יתכן שקשה היא במיוחד כשמדובר בעורך דין, אלא אם כן הרשלנות וחוסר המקצועיות זועקים" (רע"א 417/05 אברהם נ' קדם (2005), פסקה ג(2)(א)). הנטל שעל הטוען לרשלנות מקצועית של עורך דין הוא לא רק להצביע על התנהגות רשלנית, אלא גם להראות כי בהינתן התנהגות סבירה, הייתה מתקבלת תוצאה אחרת. אכן, משוכה זו אינה נמוכה וללא ספק מקשה על הוכחת התביעה (אסף יעקב "רשלנות בין כותלי בית-המשפט: לשאלת אחריותם המקצועית של עורכי-דין במסגרת הדיון המשפטי" עיוני משפט כו(1) 5 (2002), עמ' 21).

עוללות

60. כאמור לעיל, נמצא כי לא הוכחה עילת מצג השווא הרשלני, הן ביחס למדינה והן ביחס לנתבעת. לפיכך, ניתן לדחות את התביעה. ואולם, על מנת להפיס את דעתה של התובעת אומר שגם אילו היתה העילה מוכחת ביחס למי מהנתבעים, הרי שעדיין הדין כופה את דחיית התביעה, זאת עקב הפסיקה ביחס להיקף תחולתו של יסוד הנזק בעילת מצג השווא הרשלני.

61. בכל הנוגע לעילת מצג השווא הרשלני, הפסיקה קבעה, ושוב קבעה, וחזרה וקבעה, כי הפיצוי בגין עילה זו, כמו תכלית הפיצוי בדיני הנזיקין בכללותם, נועד להגן רק על אינטרס ההסתמכות. בעניין זה ר' ע"א 5610/93 זלסקי ואח' נ' הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, ראשון לציון פ"ד נ"א (1) 68 (7.4.1997) שם נדונה תביעה בגין מצג שווא רשלני של ועדה מקומית לתכנון ובניה - מצג עליו הסתמך קבלן שרכש קרקע - שעל-פיו היקף הבנייה המותר כפול מזה האפשרי על-פי הדין, ושם נאמר:

"ככזה, נועד הפיצוי הנזיקי להחזיר על כנו את הסטטוס קוו אלמלא מעשה העוולה... הוא לא נועד להגשים ציפיות של הנזוק שלא הוגשמו בעקבות מעשה העוולה. מנקודת מבטם של האינטרסים המוגנים על ידי דיני החיובים השונים- אינטרס ההשבה, אינטרס ההסתמכות ואינטרס הקיום- משקף כלל זה הגנה על אינטרס ההסתמכות של הנזוק.....אמת-המידה שאומצה לפיצוי בגין מצג שווא רשלני מתמקדת בפיצוי הנזוק, באופן שהוא יועמד במקום שהיה בו אלמלא נעשה כלפיו מצג השווא הרשלני. אמת-מידה זו אינה מגנה על מלוא אינטרס הציפיות של הנפגע. היא אינה באה להעמיד אותו במקום

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגו

שהיה בו לו היה המצג אמיתי. היא מתמקדת בהגנה על אינטרס
ההסתמכות.....מהי ההצדקה לאימוצה של אמת-מידה זו? עמדנו על כך,
שמטרתם של הפיצויים בדיני הנזיקין היא, ברגיל, לפצות את הנפגע
על נזקו הממשי. אמת-המידה, המגוננת על אינטרס ההסתמכות,
מבטיחה השגת תכלית זו. חריגה מאמת מידה זו תעמיד את הנזוק
במצב טוב יותר בעקבות ביצוע העוולה מאשר היה בו אלמלא בוצעה.
בכך, יהיה כדי להעשיר את הנזוק. תוצאה זו חורגת ממטרת דיני
הנזיקין של פיצוי הקורבן. יש בה גם יסוד של ענישה של המעוול.
בהיעדר שיקולים מיוחדים, אין לכך מקום בדיני הנזיקין..."

(שם, עמ' 81, 83, הדגשות שלי – ר.א.).

וראה עוד ע"א 8361/09 דלתא להשקעות ולמסחר (קרני שומרון) בע"מ נ' מפקד כוחות
צה"ל באזור יהודה ושומרון (16.8.2012) שם נאמר:

"הכלל בעניין פיצוי בגין עוולת מצג שווא רשלני הוא מתן פיצוי
הסתמכות, קרי – פיצוי המעמיד את הנזוק במצב שהיה בו לולא
הנתבע הפר את חובת הזהירות שלו בקשר למצגיו. השאלה אינה מה
היה מצבו של הנזוק אילו המציאות שהמצג התיימר לשקף הייתה
שונה. נקודת המוצא היא המציאות כפי שבאמת הייתה, והשאלה היא
מה היה מצבו של הנזוק אילו המצג היה שונה, ולא היה סותר את
המציאות.....קנה המידה, אם כן, הוא העמדת הנזוק במצב שהיה
בו אילו המצג היה שונה והיה תואם את המציאות. אם ללא מצג השווא
הנזוק לא היה כורת את העסקה, יש להעמידו במצב בו היה אם לא
היה כורת את העסקה. המשמעות, ברמה התיאורטית, היא שיש
לערוך השבה הדדית בקשר לעסקה שנגרמה עקב העוולה. כאשר בית
המשפט פוסק פיצוי כספי, הפיצויים באים לשקף את שיעור הנזק
שנגרם לנזוק. בהתאם לעקרונות כלליים בדיני הפיצוי, כאשר מעשה
עוולתי גורם במישרין לנזק, אך לצד זאת גם מצמיח לנזוק הטבה
אחרת בעלת שווי כספי, יש לנכות מסכום הפיצוי את שווי ההטבה
שצמחה לנזוק מהעוולה, לבל ייפסק פיצוי יתר"

ועוד ראה ע"א 4948/13 עו"ד יעקב הרכבי נ' מיכאל אבני (15.3.2015).

62. ראש הנזק המרכזי אשר נטען בענייננו הינו ראש אובדן הרווח. זהו נזק הנובע מאינטרס
הציפיה, במובנו הטהור והברור ביותר, וככזה אינו בר תביעה במסגרת עילת רשלנות
הנובעת ממצג שווא רשלני.

בית משפט השלום בראשון לציון כב' השופט רפי ארניה

ת"א 49524-01-13 יקבי ירושלים ואח' נ' רשות המיסים ואח'

תיק חיצוני: קיים תיק עזר לשופט - תיק ארגז

- 1 התובעת לא תבעה פיצויים הבאים להגן על אינטרס ההסתמכות, ולא הסתמכה על דיני
2 החוזים.
3 משכך, וכמבואר לעיל, ממילא התביעה היתה נדחית גם לו עילת מצג השווא הרשלני היתה
4 מוכחת ביחס למי מהנתבעות.
5 63. סוף דבר, התביעה, וממילא גם הודעת הצד השלישי – נדחות.
6 בנסיבות הכוללות של העניין – כל צד ישא בהוצאותיו.
7 ערעור לבית המשפט המחוזי תוך 45 יום.
8 ניתנה היום, כ"ה אלול תש"פ, 14 ספטמבר 2020, בהעדר הצדדים.
9

רפי ארניה, שופט

10
11